EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 12.6.2018
COM(2018) 473 final

2018/0249 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana piirihalduse ja viisade rahastamisvahend

{SEC(2018) 315 final} - {SWD(2018) 347 final} - {SWD(2018) 348 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Meie välispiiride tulemuslik kaitse on eeltingimus tagamaks liidus isikute ja kaupade vaba liikumise turvalise ala. See on ka üks peamisi eesmärke liidu püüetes tulla toime rände ja julgeoleku valdkonna probleemidega, mida on kirjeldatud komisjoni teatises „Euroopa rände tegevuskava“[1]. Liidu eesmärk tagada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kõrge turvalisuse tase (Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 67 lõige 3) tuleks muu hulgas saavutada ühiste meetmetega isikute üle sisepiiride liikumise ja välispiiridel tehtava piirikontrolli vallas ning ühise viisapoliitika abil. Sellest, et liidus on loodud sisepiirideta ala, kus inimesed ja kaubad saavad vabalt liikuda, saavad palju kasu nii Euroopa kodanikud kui ka ettevõtjad. Schengeni süsteem on üks peamistest vahenditest, mille kaudu Euroopa kodanikud saavad teostada oma vabadusi ning siseturg õitseda ja areneda. See on ka üks liidu käegakatsutavamaid saavutusi ja see asjaolu suurendab veelgi vajadust tugevdada jõupingutusi selle terviklikkuse tagamiseks, iseäranis rändesurvest tulenevate probleemide ajal.

Ühist reageerimist rändekriisi eri mõõtmetele ja Schengeni ala säilitamist on olulisel määral rahastatud liidu eelarvest. Komisjon teeb ettepaneku suurendada toetust, mida antakse meie välispiiride kindlustamiseks. See hõlmab kaupade ja isikute voogude nõuetekohast haldamist, milleks tuleb tugevdada välispiiri kontrolli ja tagada, et liikmesriikidel oleksid tollikontrolli tegemiseks piisavad seadmed.

Sellest tulenevalt võttis komisjon 2. mail 2018 vastu ettepaneku järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta ajavahemikuks 2021–2027 ning soovitas luua uue integreeritud piirihalduse fondi, millest antakse liikmesriikidele üliolulist suuremat tuge liidu ühiste välispiiride kaitsmiseks ja mille rahastamispaketi suurus on 9 318 000 000 eurot (jooksevhindades). Järgmiseks perioodiks on piirihalduse jaoks ette nähud viis korda suurem rahastamispakett kui kehtivas mitmeaastases finantsraamistikus. Integreeritud piirihalduse fond aitab kaasa ühise viisapoliitika edasisele arendamisele ja tagab välispiiride tõhusa integreeritud haldamise, pidades silmas välispiiri ületamise tõhusat haldamist. See hõlmab välispiiridel ilmnevate rändeprobleemide ja võimalike tulevaste ohtudega tegelemist, aidates selle kaudu võidelda piiriülese mõõtmega raskete kuritegude vastu, kindlustada põhiõigusi täielikult järgides liidus kõrge julgeoleku taseme ja kaitsta samal ajal isikute vaba liikumist liidu territooriumil. Liikmesriikide rahalist toetamist tuleks jätkata, et nad saaksid ehitada üles ja suurendada oma suutlikkust kõnealustes valdkondades ning tõhustada koostööd, sealhulgas asjaomaste liidu ametitega. Fond mängib ka olulist rolli välispiiridel toimuva tollikontrolli suurema ühtsuse tagamisel, tegeledes praeguse liikmesriikidevahelise tasakaalustamatusega, mis tuleneb geograafilistest olukorrast ja suutlikkuse erinevustest ning olemasolevatest ressurssidest. Selles raamistikus koosneb kavandatud integreeritud piirihalduse fond (*Integrated Border Management Fund* – IBMF) kahest vahendist: piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist ning tollikontrolli seadmete rahastamisvahendist[2]. Käesolevas ettepanekus käsitletakse ainult piirihalduse ja viisade rahastamisvahendit. Komisjon esitab paralleelselt ettepaneku tollikontrolli seadmete rahastamisvahendi kohta.

---

1 COM(2015) 240 final, 13. mai 2015.

2 ELT C […], […], lk […].

Euroopa integreeritud piirihalduse tugevdamine välispiiridel, nagu see on määratletud Euroopa piiri- ja rannikuvalve loomist käsitlevas määruses (EL) 2016/1624,[3] on üks ELi tegevuse tugisammastest ja üks eeltingimus, et Schengeni süsteem saaks tavapäraselt toimida. Euroopa integreeritud piirihalduse mõiste kätkeb hulka komponente, millega tuleb tegeleda terviklikul ja koordineeritul viisil ning mis ulatuvad piirikontrollist, sealhulgas kaitset vajavate kolmandate riigi kodanike edasisuunamisest, piiriülese kuritegevuse ennetamisest ja avastamisest ning otsingu- ja päästeoperatsioonidest riski analüüsimiseni. Üks Euroopa integreeritud piirihalduse oluline komponent on ka asutustevaheline koostöö ning lisaks sellele veel solidaarsusmehhanismid, sealhulgas liidu rahastamisvahendid, nagu uus integreeritud piirihalduse fond ja eelkõige piirihalduse ja viisade rahastamisvahend.

ELi välispiirid on ühised piirid, mida peavad ühiselt haldama liikmesriikide pädevad asutused, ELi osalejad ja liit tervikuna. Vastutust ühiste välispiiride haldamise eest jagavad omavahel Euroopa piiri- ja rannikuvalve kaks sammast – liikmesriigid ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (*European Border and Coast Guard Agency* – EBCGA). Selleks et Euroopa piiri- ja rannikuvalve saaks Euroopa integreeritud piirihaldust tulemuslikult rakendada, on väga oluline, et selle kaks osalist teeksid omavahel tihedat koostööd. ELi sihtotstarbelisi rahalisi vahendeid tuleb jaotada nii, et kõige suurema surve all olevad liikmesriigid oleksid võimelised neid ähvardavate probleemidega toime tulema. Sellest saab lõppkokkuvõttes kasu kogu liit. Piirihalduse ja viisade rahastamisvahend annab sellesse oma panuse.

Liikmesriikide piirivalveametnike ja tollikontrolliasutuste jõupingutusi, mida on kavas rahastamisvahendist toetada, peab täiendama tugev ja täielikult tegutsemisvõimeline Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, mis asetseb täielikult integreeritud ELi piirihaldussüsteemi keskmes. Sellel põhjusel on komisjonil kavas teha ettepanek ametit selle täieliku toimimisvõime saavutamiseks tunduvalt suurendada ja tagada sellele ligikaudu 10 000 piirivalveametnikust koosnev alaline korpus[4]. Samuti nõuab komisjon, et Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (eu-LISA) toimiks hästi.

Järgmises mitmeaastases finantsraamistikus antakse liidu välistegevuse rahastamisvahenditest veelgi tugevamat toetust kolmandate riikidega tehtavaks koostööks eesmärgiga parandada nende riikide piiride haldamist, võidelda ebaseadusliku rände vastu ja parandada rändevoogude juhtimist.

Peamine eesmärk, mida ettepanekuga taotletakse, on muuta tulevase rahastamisvahendi haldamine võrreldes praeguse programmitöö perioodiga paindlikumaks, ent kasutusele tuleks võtta ka vahendid tagamaks, et rahastamine oleks suunatud ELi prioriteetidele ja meetmetele, millel on liidu jaoks tugev lisaväärtus. Uute probleemide lahendamiseks ja uute prioriteetide seadmiseks tuleb kasutusele võtta uued mehhanismid vahendite jaotamiseks eelarve jagatud, otsese ja kaudse täitmise viisi vahel.

---

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ (ELT L 251, 16.9.2016, lk 1).

[4] Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi. Uus mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (COM(2018) 321, 2.5.2018).

Rahaliste vahendite jaotamise põhimõtted on paindlikud selles osas, mis puudutab õige rakendamise viisi ja selliste teemavaldkondade kindlaksmääramist, millele tuleks vahendeid eraldada, ning nende abil säilitatakse kriitiline mass vahendeid struktuursete ja suurte mitmeaastaste investeeringute eelnevaks rahastamiseks vastavalt liikmesriikide vajadusele oma piirihaldussüsteeme edasi arendada. Vahendite eraldamisel võetakse ka täielikult arvesse seda, et liikmesriigid suunavad oma investeeringud kooskõlas liidu *acquis*'ga ELi prioriteetidele.

Lisaks 5 000 000 euro suurusele põhisummale, mis on kavas liikmesriikidele eraldada programmitöö perioodi algul, jaotatakse liikmesriikide programmide jaoks ette nähtud rahastamispakett selliste jaotamispõhimõtete alusel, mis kajastavad liikmesriikide vajadusi ja neil lasuvat survet kahes käesoleva rahastamisvahendiga hõlmatud valdkonnas (piirihaldus ja viisad). Vahendid jaotatakse järgmiselt: 30 % välismaismaapiiridele, 35 % välismerepiiridele, 20 % lennujaamadele ja 15 % konsulaaresindustele. Piirihalduse valdkonnas põhineb vahendite eraldamine liikmesriikide välismaismaa- ja välismerepiiridele vastavalt nende välispiiride pikkusele ja seal avalduvale survele (70 %). Lisaks sellele võetakse vahendite eraldamisel arvesse ka töökoormust välismaismaa- ja välismerepiiridel (30 %). Lennujaamadele eraldatakse vahendeid vastavalt liikmesriikide töökoormusele neis lennujaamades. Konsulaaresindustele ettenähtud vahenditest eraldatakse 50 % vastavalt nende arvule ja 50 % vastavalt nende töökoormusele viisapoliitika haldamise valdkonnas.

Liikmesriikide programmide jaoks on ette nähtud ligikaudu 60 % rahastamispaketi kogusummast. On tehtud ettepanek anda liikmesriikidele programmitöö perioodi algul umbes 50 % rahastamispaketi kogusummast ning säilitada võimalus paketti korrapäraselt täiendada. Üks kindel lisatoetus suurusega 10 % kogu rahastamispaketist on kavandatud perioodi keskpaigaks (vahendite jaotamise põhimõtete tehniline kohandamine vastavalt finantstulemustele: liikmesriik peaks olema esitanud maksetaotlusi vähemalt 10 % ulatuses maksekohustuste assigneeringute esialgsest summast).

Ülejäänud 40 % kogu rahastamispaketist tuleks hallata temaatilise rahastu kaudu, mille kaudu rahastatakse korrapäraselt mitmesuguseid komisjoni rahastamisotsustes kindlaksmääratud prioriteete. Rahastu pakub paindlikkust rahastamisvahendi haldamisel, võimaldades eraldada vahendeid komisjoni algatusel antavale tehnilisele abile ja temaatilise rahastu järgmistele komponentidele:

- erimeetmete toetamine liikmesriikide programmide kaudu, pakkudes täiendavaid vahendeid suure ELi lisaväärtusega sihipärastele meetmetele;
- eelarve otsese ja kaudse täitmise kaudu hallatavate liidu meetmete toetamine ning
- erakorraline abi.

Temaatilise rahastu meetmeid kavandatakse aastaste või mitmeaastaste tööprogrammide kaudu, mille komisjon on oma rakendusotsusega vastu võtnud. Rahastu abil on võimalik tegeleda uute prioriteetidega või võtta kiireloomulisi meetmeid poliitikaeesmärgi saavutamiseks sobivaimal viisil.

Rahastamisvahendiga jätkatakse kooskõlas ELi võetud kohustustega Leedu rakendatava transiidi eriskeemi toetamist, kompenseerides Leedule transiidiviisade eest saamata jäänud tulu ning transiiti hõlbustavate dokumentide (FTD) ja raudteetransiiti hõlbustavate dokumentide (FRTD) skeemist tulenevad lisakulud, nagu seadmete ja IT-süsteemide asendamise ja ajakohastamise kulud ning koolitus- ja tegevuskulud.

Rahastamisvahendi rakendamist lihtsustatakse veelgi, eelkõige seeläbi, et tagatakse sidusus muude liidu fondide haldamise suhtes kohaldatavate normidega (ühtsed eeskirjad), antakse paremad suunised juhtimis- ja kontrollisüsteemide ja auditinõuete kohta ning tagatakse lihtsustatud kuluvõimaluste täielik ärakasutamine eelarve jagatud täitmise raames kohaldatavates toetuskõlblikkuse eeskirjades. Samuti on oluline maksimeerida rahastamisvahendist toetatavate meetmete ELi lisaväärtust ja rakendada parandatud järelevalve- ja hindamisraamistik, eesmärgiga tugevdada vahendite tulemuspõhist haldamist.

Käesolevas õigusakti ettepanekus on kohaldamisajaks määratud 1. jaanuar 2021. Ettepanek esitatakse 27 liikmesriigile, sest 29. märtsil 2017 sai Euroopa Ülemkogu Ühendkuningriigilt teate tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohaselt.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega**

Piirihalduse ja viisade rahastamisvahend tugineb investeeringutele, mis on tehtud, ja tulemustele, mis on saadud selle eelkäijate abil: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 574/2007/EÜ[5] loodud Välispiirifond aastateks 2007–2013 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 515/2014[6] Sisejulgeolekufondi osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahend aastateks 2014–2020.

Piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist jätkatakse ELi üldise poliitika toetamist välispiiride haldamise ja viisade valdkonnas, näiteks Euroopa integreeritud piirihalduse tugevdamist, Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR), piirihalduse seadmete ostmist Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti jaoks, ühist viisapoliitikat ja asjaomaseid IT-süsteeme.

Piirihalduse valdkonnas tegutsevad liidu ametid, eelkõige Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, eu-LISA, aga ka Euroopa Liidu Varjupaigaamet, mängivad liidu piiride turvalisuse ja isikute vaba liikumise tagamisel väga olulist rolli ning teevad seejuures tihedat koostööd liikmesriikide ametiasutustega. Näiteks tagavad liikmesriigid oma siseriiklike IT-süsteemide koostalitlusvõime ja nende suutlikkuse võimaldada eri ametiasutustel omavahel teavet vahetada, samas kui suuremahuliste süsteemide amet (EU-LISA) tagab, et teabevahetus oleks võimalik kõigi liidu IT-süsteemide vahel. Seepärast tagatakse täielik kooskõla ja täiendavus ka viisis, kuidas liidu eelarvest piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi kaudu neid ameteid ja liikmesriike toetatakse. Tähtis on tagada täiendavus Euroopa Meresõiduohutuse Ameti (EMSA) ja Euroopa Kalanduskontrolli Ameti (EFCA) rakendatavate meetmetega, näiteks jagades merepiiride valvamiseks kasutatavaid seadmeid, et võimaldada kasutada ressursse meresõidu turvalisuse suurendamiseks kõige paremal viisil.

Piirihalduse valdkonna peamiste ülesannete täitmine nõuab nii liikmesriikide kui ka asjaomaste ametite jõulist tegutsemist. Sel põhjusel teeb komisjon ettepaneku suurendada märkimisväärselt eelkõige Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti eelarvet. Koos eu-LISA eelarvega moodustavad järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jaoks kavandatud eelarveeraldised kokku 12 013 000 000 eurot (jooksevhindades). See võimaldab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti rolli ja haaret eelkõige ligikaudu 10 000 piirivalveametnikust

[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsus nr 574/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine raames Välispiirifond aastateks 2007–2013 (ELT L 144, 6.6.2007, lk 22).

[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

koosneva alalise korpuse loomise abil tunduvalt suurendada[7]. Integreeritud piirihalduse fondi moodustavad kaks rahastamisvahendit paraku ametitele eraldatavat summat ei hõlma. Käesoleva ettepanekuga reguleeritakse seepärast ainult piirihalduse ja viisade rahastamisvahendit, millest antakse liikmesriikidele toetust Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamiseks välispiiril täielikus koostoimes liidu ametite tööga selles valdkonnas.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Liidu poliitiline eesmärk liikuda Euroopa integreeritud piirihalduse suunas puudutab valdkonda, milles täiendavad ja tugevdavad üksteist vastastikku mitu muud ELi poliitikavaldkonda. Kuna piirihaldus toimub välispiiril, on piirihaldus- ja muude asjaomaste asutuste, eriti tolliasutuste vaheline koostöö ja koordineerimine äärmiselt oluline. Uues mitmeaastases finantsraamistikus tagatakse tugev koostoime neid asutusi toetavate rahastamisvahendite vahel, et maksimeerida ELi eelarve mõju rände- ja piiride valdkonnas.

Hoolitsedes selle eest, et piirihalduse ja tollikontrolli eest vastutavate asutuste käsutuses oleksid vajalik varustus ja oskusteave ning et nad teeksid omavahel sujuvat koostööd, saame me vähendada ebaseaduslikku rännet ja kärpida ohtlike või soovimatute kaupade sissevoolu liitu. Sellesse annavad oma panuse ka integreeritud piirihalduse fondi kaks komponenti – piirihalduse ja viisade rahastamisvahend ning tollikontrolli seadmete rahastamisvahend. Esimesega tagatakse tugev ja tõhus piirihaldus ning antakse samal ajal inimeste võimalus vabalt liikuda ning teisega toetatakse hästitoimivat tolliliitu. Esimese raames keskendutakse ainult isikute kontrollimise meetmetele piirikontrolli kontekstis, samas kui teine on suunatud meetmetele, mis on seotud tollikontrolliks vajalike seadmete ostmise, hooldamise ja ajakohastamisega, kusjuures hõlmatud on nii kaupade kui ka isikute kontrollimiseks kasutatavad seadmed. Niimoodi tagatakse integreeritud piirihalduse fondi osaks oleva kahe rahastamisvahendi koostoime.

Selleks et integreeritud piirihaldust edukalt rakendada, on oluline teha koostööd ja koordineerida tegevust rände ja julgeoleku valdkonnas muude asutustega. Silmas peetakse varjupaiga-, rändehalduse, tagasipöördumis- ja piiriülese kuritegevuse küsimustega tegelevaid asutusi ning meresõidu turvalisuse ja seire valdkonnas tegutsevaid asutusi.

Varjupaiga- ja Rändefond (*Asylum and Migration Fund* – AMF) on kavandatud tulevane rahastamisvahend, millest tuleks toetada siseriiklike ametiasutuste tööd ELi territooriumile saabunud varupaigataotlejate ja rändajate vastuvõtmisel ning nende varupaigataotlejate ja rändajate tagasisaatmisel, kellel ei ole õigust ELi jääda. Varjupaiga- ja Rändefond ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahend tegutsevad täielikus koostoimes, et saavutada mõlema fondi tugevam mõju rände- ja piirihalduse valdkonnas. See on oluline näiteks selleks, et vähendada liitu saabuvate ebaseaduslike rändajate arvu ning saata rändajad, kellel ei ole õigust ELi jääda, oma päritoluriiki tagasi.

Uus Sisejulgeolekufond (*Internal Security Fund* – ISF) on tulevane rahastamisvahend, mille eesmärk on anda panus kõrge turvalisuse taseme tagamisse liidus, eelkõige terrorismi ja radikaliseerumise, organiseeritud kuritegevuse ja küberkuritegevuse vastase võitluse ning kuriteoohvrite abistamise ja kaitsmise kaudu täielikus kooskõlas meetmetega, mida toetatakse tulevasest piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist.

[7] COM(2018) 321 final, 2. mai 2018.

Piirihalduse ja viisade rahastamisvahend võimaldab osta mitmeotstarbelisi seadmeid mereseire tegemiseks eesmärgiga maksimeerida koostoimet ka mereseire valdkonnas.

Rahastamisvahendist toetatavaid meetmeid, mida võetakse kolmandates riikides ja nendega seoses, rakendatakse täielikus koostoimes, sidususes ja täiendavuses muude väljaspool liitu rakendatavate meetmetega, mida toetatakse välisrahastamisvahenditest. Eelkõige taotletakse selliste meetmete rakendamisel täielikku kooskõla liidu välistegevuse ning asjaomase riigi või piirkonnaga seotud välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega. Välismõõdet arvestades antakse piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist sihipärast toetust, et süvendada koostööd kolmandate riikidega ja tugevdada nende piirivalve- ja piirihaldussuutlikkuse olulisemaid aspekte liidu rändepoliitika ja sisejulgeolekuga seotud eesmärkide seisukohast huvi pakkuvates valdkondades.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 2 on ette nähtud, et "[l]iit moodustab oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva sisepiirideta ala, kus isikute vaba liikumine on tagatud koos välispiirikontrolli, varjupaiga ja sisserändega ning kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud asjakohaste meetmete rakendamisega".

Kavandatud liidu meetme õigusliku aluse võib leida Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 77 lõikes 2 sisalduvast meetmete loetelust ja artikli 79 lõike 2 punktist d, kus on esile toodud näiteks sellised meetmed nagu ühtne poliitika viisade suhtes, välispiire ületavate isikute suhtes teostatav kontroll, meetmed, mis on vajalikud välispiiride integreeritud piirivalvesüsteemi järkjärguliseks kehtestamiseks, ning võitlemine inimkaubanduse vastu.

Tähelepanu juhitakse ka ELi toimimise lepingu artiklile 80, milles on rõhutatud, et ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise 2. peatükis sätestatud liidu asjaomast poliitikat ja selle rakendamist reguleeritakse solidaarsuse ning vastutuse jagamise põhimõttega, sealhulgas põhimõttega, mille kohaselt jagatakse liikmesriikide vahel õiglaselt kõnealuse poliitika finantsmõju.

Lisaks võttis komisjon 29. mail 2018 vastu ettepaneku ühissätete määruse kohta,[8] et parandada koordineeritust ja kooskõlastada toetuse rakendamist eelarve jagatud täitmise raames, taotledes eelkõige poliitika elluviimise lihtsustamist[9]. Kõnealuse määrusega on hõlmatud ka piirihalduse ja viisade rahastamisvahend selles osas, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames.

Eelarve jagatud täitmise raames rakendatavad liidu eri fondid taotlevad vastastikku täiendavaid eesmärke ja neid hallatakse samal viisil – seepärast on määruses (EL) .../... [ühissätete määrus] sätestatud hulk ühiseid põhimõtteid, nagu partnerlus. Kõnealune määrus sisaldab ka strateegilise planeerimise ja programmitöö elemente, sealhulgas sätteid iga liikmesriigiga sõlmitava partnerluslepingu kohta, ning ühist lähenemisviisi fondide tulemuskesksusele. Seega sisaldab see rakendamistingimusi ning järelevalve, aruandluse ja

[8] Määrus (EL) .../...
[9] COM(2018) 375, 29. mai 2018.

hindamise korda. Ühissätted on kehtestatud ka toetuskõlblikkuse eeskirjade, finantsjuhtimise ning juhtimis- ja kontrollikorra kohta.

- **Muutuv geomeetria**

ELi toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 alusel kavandatud meetmetega arendatakse edasi Schengeni *acquis*'d. Seetõttu kohaldatakse Taani suhtes Taani seisukohta käsitleva protokolli (nr 22) artiklit 4 ning Iirimaa suhtes Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis*'d käsitleva protokolli (nr 19) artiklit 4.

Kavandatud meetmetega arendatakse piiride ja viisade valdkonnas edasi Schengeni *acquis*'d, millega on liiduga sõlmitud kokkulepete alusel ühinenud neli riiki, kes ei ole liikmesriigid. Seega kohaldatakse kavandatud meetmeid nende vastuvõtmise, nendest teatamise ja nende heakskiitmise järel ka kõnealuse nelja riigi suhtes.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Üldiselt on välispiiride haldamine valdkond, milles liidu sekkumisel on selge lisaväärtus võrreldes olukorraga, kus liikmesriigid tegutsevad üksi. Liidul on liikmesriikidest parem võimalus luua liidu solidaarsuse raamistik piirikontrolli, viisapoliitika ja rändevoogude haldamisel ning kavandada platvorm nende valdkondade poliitikapõhimõtete rakendamist toetavate ühiste IT-süsteemide väljatöötamise jaoks.

Seega aitab käesoleva määruse alusel antav rahaline toetus tugevdada liikmesriikide ja Euroopa suutlikkust eelkõige neis valdkondades. Seetõttu on käesolevat määruse eesmärk muu hulgas:

– toetada süstemaatilisemalt üksikute liikmesriikide teenuseid, mille eesmärk on kindlustada sisepiirideta ala;

– edendada koostööd piirivalve- ja muude õiguskaitseasutuste vahel ning

– tagada, et liikmesriigid annaksid Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti käsutusse rohkem erivarustust sisepiirideta ala kaitseks läbiviidavate ühisoperatsioonide jaoks.

Täielikult teadvustatakse seda, et sekkumine peab toimuma sobilikul tasandil ning liidu roll ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ning kuulub ELi toimimise lepingu V jaotises määratletud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal rakendatavate meetmete hulka. Rahastamisvahendi eesmärgid ja vastavad rahastamise tasemed on proportsionaalsed selle kavandatavate saavutustega. Käesolevas ettepanekus kavandatud meetmed on suunatud piirihalduse ja ühise viisapoliitika Euroopa mõõtmele.

- **Vahendi valik**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana piirihalduse ja viisade rahastamisvahend.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ettepanekus võetakse arvesse piirihalduse ja viisapoliitika valdkonna varasema rahastamisvahendi hindamise tulemusi. Ettepanek põhineb Välispiirifondi järelhindamisel (Välispiirifond oli asjaomane fond 2007.–2013. aasta programmitöö perioodil) ja Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahendi vahehindamisel (Sisejulgeolekufond on asjaomane fond käimasoleval perioodil 2014–2020).

Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahendit peetakse **tulemuslikuks** mõlemas sekkumisvaldkonnas, milleks on ühine viisapoliitika ja piirihaldus. Fond on aidanud hõlbustada seaduslikku reisimist ja suurendada liikmesriikide suutlikkust anda välja viisasid. Selle panus konsulaarkoostöösse ja kolmandate riikidega tehtava koostöö süvendamisse on paljudes liikmesriikides olnud seni piiratud. Ühise viisapoliitika arendamist on toetatud IT-süsteemide väljatöötamise ja käitamisega, eriti siseriiklike viisainfosüsteemide kontekstis. Olles tugevdanud piirihaldussuutlikkust liidu välispiiridel, on fond aidanud kindlustada, et inimestel oleks võimalik Schengeni alal vabalt liikuda. Ta on andnud panuse välispiirikontrolli tõhustamisse, olles toetanud piirikontrolli- ja seireseadmete ostmise, ajakohastamise, uuendamise ja asendamise meetmeid. Peamiselt väliste tegurite tõttu on registreeritud vaid piiratud edusamme selliste poliitikapõhimõtete arendamise, rakendamise ja jõustamise soodustamisel, millega tagatakse isikute igasuguse kontrollimise lõpetamine. Fond on aidanud lihtsustada liikmesriikidevahelist koostööd ning koostöö, mis on toimunud liikmesriikide ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti vahel, sealhulgas ühisoperatsioonideks kasutatavate seadmete ostmine fondi toetusel, on andnud panuse solidaarsuse suurendamisse ja vastutuse paremasse jagamisse.

Üldiselt näitab kättesaadavate andmete põhjal tehtud hindamine, et sekkumiste tulemused on saavutatud mõistlike kuludega, pidades silmas nii inim- kui ka rahalisi ressursse. Enamik liikmesriike leiab siiski, et fondi rakendamise kohta oleks tarvis komisjoni täiendavaid suuniseid. Tulemuslikkust piirava tegurina võib käsitada tajutud halduskoormust. Mitmesugustest lihtsustamis- ja halduskoormuse vähendamise meetmetest hoolimata leiavad liikmesriigid, et halduskoormus on endiselt suur ja lihtsustatud kuluvõimaluste rakendamine endiselt keeruline. Suuremat lihtsustamist on täheldatud eelarve otsese täitmise puhul.

Fondi loomise algpõhjus ja fondi eesmärgid on rändekriisi järel endiselt **asjakohased**. Nii kavandamise kui ka rakendamise etapis on kehtestatud asjakohased mehhanismid muutuvate vajaduste arvestamiseks. Muutuvaid vajadusi on aidanud arvesse võtta Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahendi pakutav paindlikkus, mis on võimaldanud kanda raha üle eri eesmärkide vahel. Liikmesriigid eelistaksid siiski veelgi suuremat paindlikkust, mis seisneks selles, et eesmärkidele ei eraldataks enam miinimumsummasid ja et vähendataks riiklike eesmärkide arvu.

Fondi peetakse **sidusaks** muude ELi ja riiklike sekkumistega. Sidusus ELi muude rahastamisvahenditega on tagatud kavandamise etapis. Selleks et tagada püsiv sidusus rakendamise etapis, on kasutusele võetud koordineerimismehhanismid. Sidususe tagamisel on põhiroll seirekomisjonidel ja vastutavatel asutustel. Fondi eesmärgid täiendavad muid siseriiklikke poliitikapõhimõtteid. Täiendavus ELi muude rahastamisvahenditega on olnud plaanis kavandamise etapis. Selleks et tagada täiendavus rakendamise etapis, on kasutusele

võetud koordineerimismehhanismid, ent neid tuleks veelgi parandada. Eri rakendamise viisid täiendavad üksteist vastastikku.

Fondil on olnud **ELi lisaväärtus** taristusse ja seadmetesse tehtud uuenduslike investeeringute tõttu ning fond on toetanud liikmesriikidevahelist koostööd. Fondi kaudu võimaldatud koolitusmeetmed on aidanud kaasa liikmesriikide tavade ühtlustamisele. Suuremat ELi lisaväärtust oleks võinud eeldada konsulaarkoostöö, ELi mittekuuluvate riikidega tehtava koostöö ja IT-süsteemide valdkonnas.

Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahendi rahastatud meetmete **jätkusuutlikkus** sõltub ELi rahastamise jätkumisest, sest sama suurte investeeringute tagamiseks ei näi riiklikust rahastamisest piisavat. Meetme pikemat jätkusuutlikkust aitab olulisel määral tagada koolitustegevus.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

10. jaanuarist 2018 kuni 9. märtsini 2018 toimus kaks sihipärast avalikku konsultatsiooni, mille raames käsitleti ELi rände ja julgeoleku valdkonna fonde. Üldiselt rõhutasid vastanud selgesti vajadust lihtsustada siseasjade rahastamisvahendite rakendamist, tagada suurem paindlikkus (iseäranis seoses suutlikkusega reageerida rände- ja julgeolekukriisidele) ning anda rohkem vahendeid ja toetust valdkondadele, kus vastutus on rohkem jagatud (näiteks piirihaldus) ja/või kus liikmesriigid teevad omavahel ja asjaomaste liidu asutustega koostööd. Vastused näitasid, et nende meetmete abil saab suurendada rahastamisvahendite mõjusust ja tõhusust ning tugevdada nende ELi lisaväärtust Sidusrühmad osutasid ka vajadusele võimendada siseasjade poliitika toetusvahendeid ELi mittekuuluvates riikides.

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi komitee (AMIF-ISF komitee) raamistikus toimusid konsultatsioonid liikmesriikide ja Schengeni lepinguga ühinenud riikidega (kõnealusesse komiteesse kuuluvad liikmesriikides AMIFi ja ISFi rakendamise eest vastutavate ametiasutuste esindajad). Liikmesriigid avaldasid arvamust rahastamisprioriteetide, probleemide, fondide struktuuri ja rakendamise viiside kohta. Konsulteeriti ka muude peamiste sidusrühmade, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist ning Sisejulgeolekufondist eelarve otsese ja kaudse täitmise raames toetust saavate üksuste, näiteks rahvusvaheliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide, ning liidu asjaomaste ametitega.

Sidusrühmad olid ühel meelel selles, et ELi lisaväärtuse maksimeerimiseks peaks ELi rahastamine peegeldama ELi tasandi prioriteete ja poliitilisi kohustusi ning toetama ELi siseasjade *acquis*' rakendamist. Sidusrühmad soovisid, et praeguste ja uute esilekerkivate probleemidega tegelemiseks tehtaks kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid. Piisavad rahalised vahendid tuleks võimaldada ka liidu asjaomastele ametitele vastavalt nende tegevusvaldkonna laienemisele. Sidusrühmad olid nõus, et fondide struktuuris tuleks ette näha suurem paindlikkus. Nad leidsid, et muutuvatele oludele reageerimiseks vajaliku piisava paindlikkuse säilitamiseks tuleks jätkata liikmesriikide mitmeaastaste programmide koostamist. Valitsusvälised organisatsioonid olid seisukohal, et tuleks jätkata ka eelarve otsest täitmist.

Need konsultatsioonid kinnitasid sidusrühmade üldist üksmeelt vajaduses säilitada ELi rahastamise lai haare selles poliitikavaldkonnas, sealhulgas selle välismõõtmes, võimendada sisepoliitika mõju, lihtsustada rakendamismehhanisme ja suurendada paindlikkust, eelkõige selleks, et reageerida hädaolukordadele.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Töö siseasjade tulevaste rahastamisvahendite ettevalmistamiseks algas 2016. aastal ning jätkus 2017. ja 2018. aastal. Selle töö osana tegi üks välistöövõtja 2017. aastal mitmeaastase finantsraamistiku uuringu („Piirihaldus ja viisapoliitika pärast 2020. aastat“ („Border Management and Visas beyond 2020“)) ning mõju hindamist toetas ka ühe teise välistöövõtja ettevalmistatud uuring, mis algatati 2017. aasta septembris. Nende uuringute raames koguti kokku kehtivate rahastamisvahendite hindamise kättesaadavad tulemused ja sidusrühmadega toimunud konsultatsioonide tulemused ning kaaluti probleeme, eesmärke ja poliitikavariante, sealhulgas nende tõenäolist mõju, mida uuriti mõjuhinnangu raames.

- **Mõjuhinnang**

Käesoleva ettepaneku mõjuhinnang hõlmab Varjupaiga- ja Rändefondi, uut Sisejulgeolekufondi ja integreeritud piirihalduse fondi (viimane koosneb piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist ja tollikontrolli seadmete rahastamisvahendist). Mõjuhinnangu kokkuvõtlik teabeleht ja õiguskontrollikomitee positiivne arvamus on kättesaadavad järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia.

Mõjuhinnangu aruandes on analüüsitud mitmesuguseid poliitikavariante, pidades silmas seda, kuidas rahastamist rakendatakse, ning käsitletud selliseid küsimusi nagu sidusus ja täiendavus muude ELi rahastamisvahenditega, rände- ja julgeolekuvaldkonna rahastamise välismõõde, paindlikkus stabiilses finantskeskkonnas (sealhulgas temaatiline rahastu), eelarve täitmise viisid (koostöös liikmesriikidega toimuv eelarve täitmine, otsene eelarve täitmine ja kaudne eelarve täitmine), võimalus anda erakorralist abi ja võimalik vahehindamise mehhanism. Eelistatud on segavariant, mis põhineb varasemate fondide järelhindamise ja praeguste fondide vahehindamise tulemustel ja soovitustel.

Mõjuhinnangu aruandes on käsitletud ka õiguskontrollikomitee soovitusi. Alljärgnevas tabelis on esitatud Varjupaiga- ja Rändefondi, piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi (integreeritud piirihalduse fondi osa) ja Sisejulgeolekufondi kohta tähelepanekud ja soovitused paranduste tegemiseks ning kirjeldatud seda, kuidas on mõjuhinnangu aruannet nende märkuste ja soovituste kajastamiseks muudetud.

Õiguskontrollikomitee peamised tähelepanekud	**Mõjuhinnangu aruande muudatused**
Aruandes ei ole selgitatud, kuidas võib ELi suurenev pädevus kõnealustes valdkondades [siseasjad] ja ametite laiendatud roll üldist süsteemi mõjutada.	Varjupaiga- ja Rändefondi, piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi (integreeritud piirihalduse fondi osa) ja Sisejulgeolekufondi osas on aruannet muudetud, et selgitada, kuidas mõjutavad ELi laiendatud pädevus ja ametite suurem roll asjaomaste fondide rolli (punkt 3.2). Kuna siseasjade valdkonna ametid on põhilised liidu rände- ja julgeolekupoliitika rakendajad, on neil oluline roll riiklike programmide kavandamise etapis ning nende tehtud järelevalve tulemusi võetakse arvesse vahehindamises. Ametite volituste laiendamise põhjuseks ei ole täita ülesandeid, mida praegu täidavad liikmesriigid, vaid hoopis tugevdada ja ajakohastada liidu ja selle liikmesriikide meetmeid rände, piirihalduse ja julgeoleku valdkonnas.

Muud tähelepanekud ja soovitused paranduste tegemiseks	Mõjuhinnangu aruande muudatused
1) Aruandes tuleks esitada peamised muudatused programmi struktuuris ja prioriteetides võrreldes praeguse programmitöö perioodiga. Lisaks tuleks aruandes selgitada programmi väliskomponentide ulatust, sealhulgas selle vastastikust täiendavust välisrahastamisvahenditega.	Aruannet on muudetud, et esitada peamised muudatused programmi struktuuris võrreldes praeguse programmitöö perioodiga (punkt 3.2) ning selgitada selle väliskomponentide ulatust ja selle vastastikust täiendavust välisrahastamisvahenditega (punkt 3.3). Fondide eesmärgid põhinevad nende eelkäijate kohaldamisalal, mida peetakse üldiselt piisavalt laiaks, et toetada ELi lisaväärtust andvate ELi poliitiliste prioriteetide rakendamist. Prioriteetide ja meetmete kohandused kajastavad poliitilisi arengusuundumusi ja vajadust tagada koostoime muude ELi fondidega. Välismõõtmega sekkumisi kavandatakse ja rakendatakse kooskõlas ELi välistegevuse ja välispoliitika põhimõtetega, eelkõige välistegevuse rahastamisvahendi eeskirjadega.
2) Aruandes tuleks ka selgitada, kuidas mõjutab asjaomaste programmide rolli ELi pädevuse laiendamine ja ametite suurem roll. Kas need suurendavad vajadust siseriiklike meetmete või ametitele delegeerimise järele või vähendavad mõne sekkumise prioriteeti?	Palume vaadata aruandes tehtud muudatusi, et kohandada seda õiguskontrollikomitee peamiste tähelepanekutega, mis on esitatud eespool.
3) Komitee mõistab, et aruande koostamise ajal uut tulemusreservi mehhanismi alles arendati. Aruande lõplikus versioonis tuleks valitud mehhanismi käsitlevat punkti siiski ajakohastada ja selgitada ning õigustada mehhanismi valikut muude ELi fondidega saadud kogemuste kontekstis (nagu seda on komiteele selgitatud suuliselt).	Aruannet on muudetud, et ajakohastada ja selgitada eelistatud mehhanismi käitlevat punkti, võttes arvesse muude ELi fondidega saadud kogemusi ja arengusuundumusi, mis ilmnesid tulevase ühissätete määruse ettevalmistamisel selle rakendamiseks eelarve jagatud täitmise raames (punkt 4.1.4). Eelistatud variandi puhul ei ole esitatud sihtotstarbelist tulemusreservi. Perioodi keskpaigas tehtava tehnilise kohanduse raames eraldatavate lisavahendite kohta on lisatud rahalise rakendamise miinimumtase ning lisavahendite eraldamisel temaatilisest rahastust võetakse arvesse tulemuslikkust.
4) Aruandes tuleks selgitada, kuidas toimib kõigi kolme rände ja julgeoleku valdkonna fondi rahastamispaketi raames uus hädaolukorra mehhanism, ning et erakorralise abi kasutamine peaks olema temaatilise rahastu uue paindlikkuse tõttu piiratud. Selleks tuleks selgitada kõnealuse mehhanismi eeliseid eelnevatel programmitöö perioodidel antud erakorralise abi ees.	Aruannet on muudetud, et selgitada uue hädaolukorra mehhanismi toimimist (punkt 4.1.3). Fondidest tuleks erakorralist abi anda vastastikuses täiendavuses hädaabireserviga (ELi eelarve tasandil) ning sellist abi tuleks kasutada selgelt kindlaksmääratud olukordades. Temaatilise rahastu paindlikkuse tõttu eeldatakse, et erakorralist abi kasutatakse vähem kui praegusel programmitöö perioodil. Erakorralist abi võib rakendada eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise kaudu.
5) Järelevalvekord ei ole hästi välja töötatud. Aruandes tuleks selgitada, kuidas programmide edukust kirjeldada ja mõõta.	Aruannet on muudetud (punkt 5), et selgitada programmide edukuse mõõtmise viisi. See põhineb komisjoni ja liikmesriikide vahel kindlaksmääratud ja riiklikes programmides heakskiidetud eesmärkidel ning nende eesmärkide suunas liikudes tehtud edusammude hilisemal mõõtmisel seadusandlikes ettepanekutes esitatud väljund- ja tulemusnäitajate alusel. Aruandlusnõuded eelarve jagatud täitmise korral on sätestatud ühissätete

	määruses.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ühissätete määrusega[10] tagatakse rahastamisvahendi lihtsustamine, kasutades programmide rakendamisel võimalikult palju ühiseid norme. Lisaks soovitatakse liikmesriikidel kasutada veelgi rohkem lihtsustatud kuluvõimalusi. Ühtlustatakse ka auditi tegemise käsitust, et keskenduda rohkem riskipõhisele valimi moodustamisele ja järgida ühe auditi põhimõtet eesmärgiga vähendada halduskoormust.

Eelarve otsese täitmise korral saavutatakse veelgi suurem lihtsustamine tänu komisjoni ühiste IT-vahendite kasutamisele (e-toetuste haldamise süsteem).

- **Põhiõigused**

Liidu eelarvest antav finantstoetus on Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamiseks hädavajalik, et toetada liikmesriike nende jõupingutustes hallata tõhusalt välispiiride ületamist ning tulla toime neil piiridel esinevate rändeprobleemide ja võimalike tulevaste ohtudega, aidates muu hulgas võidelda piiriülese mõõtmega raske kuritegevusega. Neid eesmärke täidetakse täielikus kooskõlas liidu põhiõiguste alaste kohustustega. Seda jälgitakse fondi rakendamise ajal hoolikalt.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjoni ettepanekus järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta on piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi jaoks ajavahemikuks 2021–2027 ette nähtud 8 018 000 000 eurot (jooksevhindades).

Rahastamisvahendit rakendatakse eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise kaudu. Koguvahendid eraldatakse järgmiselt: ligikaudu 60 % eelarve jagatud täitmise raames rakendatavatele liikmesriikide programmidele ning 40 % temaatilisele rahastule riikide ja riikidevahelisel tasandil võetavate konkreetsete meetmete, liidu meetmete ja erakorralise abi rahastamiseks. Temaatilise rahastu rahastamispaketti kasutatakse ka tehnilise abi andmiseks komisjoni algatusel.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Parandatakse seire- ja hindamisraamistikku, muu hulgas asjaomaste liidu fondide investeeringute jälgimise parema metoodika abil, et stimuleerida õigeaegset rakendamist ja tagada, et hindamised annavad tõhusa panuse poliitikavaldkonna sekkumiste tulevastesse läbivaatamistesse. Seda tehakse paremate näitajate, asjaomaste partneritega tehtava tihedama koostöö ja tulemuste saavutamise stimuleerimise abil. Komisjon teeb vahehindamise ja tagasivaatelise hindamise. Need hindamised tehakse kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktidega 22 ja 23. Kõnealuses kokkuleppes kinnitasid kolm institutsiooni, et kehtivate õigusaktide ja kohaldatava poliitika hindamised peaksid olema edasiste meetmete mõju hindamise aluseks. Hindamiste raames hinnatakse

[10] ELT L […], […], lk […].

rahastamisvahendi mõju kohapeal. Seejuures tuginetakse näitajatele ja eesmärkidele ning üksikasjalikule analüüsile selle kohta, millises ulatuses saab rahastamisvahendit pidada asjakohaseks, mõjusaks ja tõhusaks, kas sellel on piisavalt suur ELi lisaväärtus ning kas see on sidus muude ELi poliitikavaldkondadega. Arvesse võetakse ka varasemaid kogemusi, et tuvastada mis tahes probleemid või potentsiaal meetmete või nende tulemuste edasiseks parandamiseks ning aidata võimalikult palju suurendada rahastamisvahendi mõju.

Liikmesriigid peaksid oma programmide rakendamisest aru andma käesolevas määruses ja ühissätete määruses kehtestatud korras.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

I peatükk – Üldsätted. Selles peatükis on sätestatud kavandatud määruse eesmärk, kohaldamisala ja peamised mõisted. Samuti on selles sätestatud määruse eesmärgid. Nende artiklite kavandatud kohaldamisala põhineb suuresti Sisejulgeolekufondi välispiiride ja viisade rahastamisvahendi kehtival määrusel, ent arvesse on võetud ka valdkonna uusi arengusuundumusi, nagu Euroopa piiri- ja rannikuvalve, sealhulgas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti loomine, ühise viisapoliitika ajakohastamine ning uute suuremahuliste IT-süsteemide ja nende koostalitlusvõime väljaarendamine. Tugev rõhk on asetatud Euroopa mõõtmega meetmete toetamisele.

II peatükk – Finants- ja rakendusraamistik. Siin on sätestatud üldpõhimõtted toetuse andmiseks määruse alusel ning osutatud sellele, kui oluline on järjepidevus ja täiendavus asjaomaste ELi rahastamisvahenditega. Kindlaks on määratud rakendamise viisid meetmete toetamiseks käesoleva määruse alusel: eelarve jagatud, otsene ja kaudne täitmine. Kavandatud erinevad rakendamise viisid põhinevad headel kogemustel, mis on sellise kombinatsiooniga saadud praeguse rahastamisvahendi rakendamisel.

Selle peatüki esimeses jaos on esitatud ühissätted. Ettepanekus on märgitud rahastamisvahendi rahastamispaketi summa ning osutatud selle kasutamisele eri rakendamise viiside kaudu.

Teises jaos on kirjeldatud rahastamisvahendi selle osa rakendusraamistikku, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames (liikmesriikide programme hõlmav osa). Samuti on selles jaos sätestatud määruse alusel toetatavate meetmete suhtes kohaldatavad tingimused, näiteks need, mis on seotud seadmete ostmise või koolitustegevuse korraldamisega. Lisaks on selles jaos sätestatud liikmesriikide programmide vahehindamise ning erimeetmete ja tegevustoetuse, sealhulgas transiidi eriskeemi rakendamise üksikasjalik kord.

Kolmandas jaos on esitatud sätted eelarve otsese ja kaudse täitmise raames rakendatavate meetmete kohta ning neljandas jaos erakorralise abi kohta, mida saab anda nii jagatud, otsese kui ka kaudse eelarve täitmise raames.

Viiendas ja viimases jaos on esitatud vajalikud sätted järelevalve-, aruandlus-, teavitamis- ja teabe edastamise nõuete ning hindamise kohta.

III peatükk – Ülemineku- ja lõppsätted. See peatükk sisaldab sätteid komisjonile delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volituste delegeerimise kohta ja komiteemenetluse kohta. Lõpuks on märgitud, et määrus on tervikuna siduv ja alates 1. jaanuarist 2021 kõikides liikmesriikides vahetult kohaldatav.

2018/0249 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana piirihalduse ja viisade rahastamisvahend

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõiget 2 ja artikli 79 lõike 2 punkti d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[11],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[12],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu suurenevate rändeprobleemide ja julgeolekuprobleemide taustal on äärmiselt tähtis säilitada sobiv tasakaal ühelt poolt isikute vaba liikumise ja teiselt poolt julgeoleku tagamise vahel. Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artikli 67 lõike 3 kohane eesmärk tagada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kõrge turvalisuse tase tuleks muu hulgas saavutada ühiste meetmetega isikute üle sisepiiride liikumise ja välispiiridel tehtava piirikontrolli vallas ning ühise viisapoliitika abil.

(2) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 80 tuleks asjaomase poliitika kavandamisel ja elluviimisel juhinduda solidaarsuse ning vastutuse põhimõttest, sealhulgas põhimõttest, mille kohaselt jagatakse finantskoormus liikmesriikide vahel õiglaselt.

(3) 25. septembril 2017 allakirjutatud Rooma deklaratsioonis kinnitasid 27 liikmesriigi juhid oma pühendumust ohutule ja turvalisele Euroopale ning kindlat soovi ehitada üles liit, kus kõik kodanikud tunnevad ennast turvaliselt ning saavad vabalt liikuda, kus välispiirid on kaitstud ning kus viiakse ellu tõhusat, vastutustundlikku ja jätkusuutlikku rändepoliitikat, austades rahvusvahelisi norme, Euroopa, mis on kindlalt otsustanud võidelda terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu.

(4) Liidu poliitika eesmärk välispiiri haldamise valdkonnas on arendada ja rakendada Euroopa integreeritud piirihaldust riigi ja liidu tasandil, mis on vajalik eeltingimus isikute vabaks liikumiseks liidus ning on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala oluline komponent.

(5) Euroopa integreeritud piirihaldus, nagu seda rakendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/1624[13] loodud Euroopa piiri- ja rannikuvalve, mille koosseisu kuuluvad

[11] ELT C , , lk .

[12] ELT C , , lk .

[13] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja piirihalduse eest vastutavad siseriiklikud asutused, sealhulgas rannikuvalveüksused niivõrd, kuivõrd nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, on vajalik rände haldamise ja julgeoleku parandamiseks.

(6) Seadusliku reisimise hõlbustamist ning rände- ja julgeolekuriskide ennetamist käsitati komisjoni teatises „Euroopa rände tegevuskava“[14] ühe peamise eesmärgina liidu püüetes nende valdkondade probleemidega toime tulla.

(7) 15. detsembril 2016 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu[15] kutsus üles jätkama tulemuste saavutamist infosüsteemide ja andmebaaside koostalitlusvõime osas. 23. juunil 2017 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu[16] toonitas vajadust parandada andmebaaside koostalitlusvõimet ning komisjon võttis 12. detsembril 2017 vastu ettepaneku määruse kohta, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik[17].

(8) Schengeni ala terviklikkuse säilitamiseks ja selle toimimise tugevdamiseks on liikmesriigid alates 6. aprillist 2017 kohustatud süstemaatiliselt kontrollima asjaomaseid andmebaase ELi välispiiri ületavate ELi kodanike kohta. Lisaks sellele on komisjon esitanud liikmesriikidele soovituse korraldada rohkem politseikontrolle ja teha piiriülest koostööd.

(9) Liidu eelarvest antav finantstoetus on Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamiseks hädavajalik, toetamaks liikmesriike välispiiride ületamise tõhusal haldamisel ning neil piiridel esinevate rändeprobleemide ja võimalike tulevaste ohtudega toimetulemisel, aidates seejuures kaasa võitlusele piiriülese mõõtmega raske kuritegevusega ning järgides täielikult põhiõigusi.

(10) Selleks et edendada Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamist – Euroopa integreeritud piirihalduse osad on loetletud määruse (EL) 2016/1624 artiklis 4: piirikontroll, otsingu- ja päästetööd patrull- ja vaatlustegevuse käigus, riskianalüüs, liikmesriikidevaheline koostöö (mida toetab ja koordineerib Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet), asutustevaheline koostöö (sealhulgas korrapärane teabevahetus), koostöö kolmandate riikidega, tehnilised ja operatiivmeetmed Schengeni alal, mis on seotud piirikontrolliga ja mille eesmärk on tulla paremini toime ebaseadusliku sisserändega ja võidelda paremini piiriülese kuritegevusega, tipptasemel tehnoloogia kasutamine, kvaliteedikontroll ja solidaarsusmehhanismid – ja tagada, et sellest saaks igapäevase operatiivtegevuse osa, tuleks liikmesriikidele võimaldada liidu antavat piisavat rahalist toetust.

(11) Kuna liikmesriikide tolliasutused on võtnud üha suurema vastutuse, mis sageli hõlmab ka julgeolekuvaldkonda ja millest tulenevaid ülesandeid täidetakse välispiiril, tuleb välispiiril tehtava piiri- ja tollikontrolli ühtsuse tagamiseks võimaldada liikmesriikidele piisavat liidu rahalist toetust. Sellega ei tugevdata ainult tollikontrolli, vaid soodustatakse ka õiguspärast kaubandust, aidates tagada turvalise ja tõhusa tolliliidu.

(12) Seetõttu on vajalik tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 515/2014[18] loodud Sisejulgeolekufondi (2014–2020) järglane – selleks luuakse integreeritud piirihalduse fond (edaspidi „fond“).

---

kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ (ELT L 251, 16.9.2016, lk 1).

14 COM(2015) 240 final, 13. mai 2015.

15 http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/12/15/euco-conclusions-final/

16 Euroopa Ülemkogu järeldused, 22.–23. juuni 2017.

17 COM(2017) 794 final.

18 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

(13) ELi toimimise lepingu V jaotise suhtes kohaldatava õigusliku eripära ning välispiiripoliitika ja tollikontrollipoliitika erineva õigusliku aluse tõttu ei ole juriidiliselt võimalik luua fondi ühe rahastamisvahendina.

(14) Fond tuleks seetõttu luua liidu rahalise toetuse kõikehõlmava raamistikuna piirihalduse ja viisade valdkonnas ning see peaks hõlmama nii käesoleva määrusega loodavat piirihalduse ja viisade rahastamisvahendit (edaspidi „rahastamisvahend“) kui ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../...[19] loodavat tollikontrolli seadmete rahastamisvahendit. Seda raamistikku tuleks täiendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../... [ühissätete määrus],[20] millele tuleks käesolevas määruses viidata, kui käsitletakse eelarve jagatud täitmise eeskirju.

(15) Rahastamisvahendit tuleks rakendada täielikus kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sisalduvate õiguste ja põhimõtetega ning liidu rahvusvaheliste kohustustega põhiõiguste vallas.

(16) Rahastamisvahend peaks tuginema tulemustele, mis on saadud, ja investeeringutele, mis on tehtud selle eelkäijate – Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 574/2007/EÜ[21] loodud Välispiirifond aastateks 2007–2013 ning määrusega (EL) 515/2014[22] Sisejulgeolekufondi osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahend aastateks 2014–2020 – toetusel, ning uue rahastamisvahendi loomisel tuleks seda toetust laiendada, et võtta arvesse uusi arengusuundumusi.

(17) Ühtse ja kvaliteetse välispiirikontrolli tagamiseks ja välispiiride seadusliku ületamise lihtsustamiseks tuleks aidata rahastamisvahendiga arendada Euroopa integreeritud piirihaldust, mis hõlmab poliitika, õiguse, süstemaatilise koostöö, finantskoormuse jagamise, ebaseaduslike rändajate kasutatavate piiripunktide olukorra ja muutuvate olude hindamise, personali, varustuse ja tehnikaga seotud kõiki meetmeid, mida võtavad liikmesriikide eri tasandite pädevad asutused ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, kes teevad koostööd teiste osalejatega, nagu kolmandate riikide ja muude ELi asutustega, eelkõige Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ametiga (eu-LISA), Europoli ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

(18) Rahastamisvahend peaks aitama muuta viisataotluste menetlemise tõhusamaks, eelkõige julgeoleku- ja ebaseadusliku rände riskide avastamise ja hindamise kontekstis ning hõlbustades viisamenetlusi heausksete reisijate jaoks. Eelkõige tuleks rahastamisvahendist toetada viisade menetlemise digiteerimise jätkamist eesmärgiga pakkuda nii viisataotlejatele kui ka konsulaatidele kiireid, turvalisi ja kliendisõbralikke viisamenetlusi. Samuti tuleks selle abil aidata tagada lai konsulaaresinduste võrk üle maailma ning anda panus ühise viisapoliitika ühtsesse rakendamisse ja ajakohastamisse.

(19) Rahastamisvahendist tuleks toetada Schengeni riikide territooriumil võetavaid piirikontrolliga seotud meetmeid, mille eesmärk on välja arendada Schengeni ala üldist toimimist tugevdav ühine integreeritud piirihaldussüsteem.

(20) Välispiiride haldamise parandamiseks, ebaseadusliku rände ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal julgeoleku kõrge taseme saavutamiseks tuleks rahastamisvahendist toetada olemasolevatel või uutel IT-süsteemidel põhinevate suuremahuliste IT-süsteemide arendamist. Samuti tuleks toetada koostalitusvõime

---

19 ELT L […], […], lk […].

20 ELT L […], […], lk […].

21 ELT L 144, 6.6.2007, lk 22.

22 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

arendamist nende ELi infosüsteemide vahel liikmesriikides (riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem,[23] viisainfosüsteem (VIS),[24] ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS),[25] Eurodac,[26] Schengeni infosüsteem (SIS)[27] ja kolmandate riikide kodanike suhtes kohaldatav Euroopa karistusregistrite infosüsteem (ECRIS-TCN)[28]), et kõnealused ELi infosüsteemid ja nende andmed oleksid vastastikku täiendavad. Lisaks tuleks pärast seda, kui koostalitlusvõime komponendid (Euroopa otsinguportaal, ühine biomeetrilise võrdlemise teenus, ühine isikuandmete hoidla ja mitme identiteedi detektor)[29] on kesktasandil rakendatud, anda panus nende vajalikku arendamisse siseriiklikul tasandil.

(21) Rahastamisvahend peaks aitama täiendada ja süvendada meetmeid, millega rakendatakse Euroopa integreeritud piirihaldust kooskõlas liikmesriikide ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti jagatud vastutuse põhimõtte ja nendevahelise solidaarsuse põhimõttega, mis on Euroopa piiri- ja rannikuvalve kaks sammast. See tähendab eelkõige, et oma programmide koostamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti välja töötatud analüütilisi vahendeid, tehnilisi ja tegevussuuniseid ning koolituskavasid, näiteks piirivalvurite koolituse ühiseid põhiõppekavasid, sealhulgas nende põhiõigusi ja rahvusvahelise kaitse saamist käsitlevaid komponente. Selleks et arendada täiendavust oma missiooni ja liikmesriikide välispiiride kontrollimise kohustuste vahel ning tagada sidusus ja vältida vähest kulutõhusust, peaks komisjon konsulteerima Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga liikmesriikide esitatud riiklike programmide kavandite üle ameti pädevuses olevas ulatuses, iseäranis tegevustoetuse kaudu rahastatavate meetmete üle.

(22) Rahastamisvahendist tuleks toetada esmase vastuvõtu süsteemi rakendamist, nagu see on visandatud komisjoni teatises „Euroopa rände tegevuskava“ ja heaks kiidetud Euroopa Ülemkogu 25. ja 26. juuni 2015. aasta kohtumisel[30]. Esmase vastuvõtu süsteemi kaudu pakutakse operatiivtuge liikmesriikidele, keda mõjutab ebaproportsionaalselt suur rändesurve liidu välispiiridel. Operatiivtugi hõlmab integreeritud, ulatuslikku ja sihipärast abi, mida antakse solidaarsuse ja jagatud vastutuse vaimus ning eesmärgiga tagada Schengeni ala terviklikkus.

(23) Schengeni ala kui terviku solidaarsuse huvides ja ELi välispiiride kaitsmise vastutuse jagamise vaimus, eelkõige siis, kui nõukogu määruse (EL) nr 1053/2013[31] kohaselt tehtud Schengeni hindamise käigus on tuvastatud puudusi või riske, peaksid asjaomased liikmesriigid nendega piisavalt tegelema, kasutades oma programmi vahendeid, et rakendada soovitusi, mis on vastu võetud kõnealuse määruse kohaselt ja kooskõlas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti poolt vastavalt määruse (EL) 1624/2016 artiklile 13 tehtud haavatavuse hinnangutega.

---

23 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

24 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

25 COM(2016) 731 final, 16. november 2016.

26 COM(2016) 272 final/2, 4. mai 2016.

27 COM(2016) 881 final, 882 final ja 883 final, 21. detsember 2016.

28 COM(2017) 344 final, 29. juuni 2017.

29 COM(2017) 794 final, 12. detsember 2017.

30 Dokument EUCO 22/15 CO EUR 8 CONCL 3.

31 Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*’ kohaldamise kontrollimiseks (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

(24) Rahastamisvahendist tuleks toetada solidaarsust ja jagatud vastutust rahalise abi kaudu, mida antakse Schengeni välispiire ja viisasid käsitlevaid sätteid täies ulatuses kohaldavatele liikmesriikidele ning neile riikidele, kes teevad ettevalmistusi Schengeni lepingus täies ulatuses osalemiseks, ja liikmesriigid peaksid seda abi kasutama liidu välispiiride haldamise ühise poliitika huvides.

(25) Vastavalt 2003. aasta ühinemisakti[32] protokollile nr 5, mis käsitleb isikute maismaatransiiti Kaliningradi oblasti ja teiste Venemaa Föderatsiooni osade vahel, tuleks rahastamisvahendist katta lisakulud, mis tekivad liidu *acquis*' erisätete, nimelt nõukogu määruse (EÜ) nr 693/2003[33] ja nõukogu määruse (EÜ) nr 694/2003[34] rakendamisest sellise transiidi suhtes. Saamata jäänud tulu puhul peaks rahalise toetamise jätkamise vajadus sõltuma siiski liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahel kehtivast viisarežiimist.

(26) Selleks et aidata saavutada rahastamisvahendi poliitikaeesmärk, peaksid liikmesriigid tagama, et nende programmides käsitletakse rahastamisvahendi erieesmärke, et valitud prioriteedid on kooskõlas II lisas sätestatud ELi prioriteetide ja rakendusmeetmetega ning et vahendite jaotus eesmärkide ja meetmete vahel on proportsionaalne nende ees seisvate probleemide ja tekkivate vajadustega.

(27) Tuleks püüda saavutada koostoime, järjepidevus ja tegevuse tõhus jaotus muude ELi fondidega ning vältida tuleks meetmete kattuvust.

(28) Liikmesriigi tagasisaatmisotsustega hõlmatud kolmanda riigi kodanike tagasisaatmine on määruse (EL) 2016/1624 kohaselt üks Euroopa integreeritud piirihalduse osa, ent tagasisaatmise valdkonna meetmed jäävad oma olemuse ja eesmärgi tõttu rahastamisvahendist antava toetuse kohaldamisalast välja ning on hõlmatud määrusega (EL) .../... [uus Varjupaiga- ja Rändefond][35].

(29) Tunnustamaks liikmesriikide tolliasutuste olulist rolli välispiiridel ning tagamaks, et nende käsutuses oleksid piisavad vahendid suure hulga eri ülesannete täitmiseks nendel piiridel, tuleks kõnealustele asutustele anda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../... [uus tollikontrolli seadmete rahastamise fond] loodud tollikontrolli seadmete rahastamisvahendi kaudu vajalikku toetust, et nad saaksid investeerida tollikontrolli tegemiseks vajalikesse seadmetesse ja sellistesse seadmetesse, mida saab lisaks tollikontrollile kasutada ka muuks otstarbeks, näiteks piirikontrolliks.

(30) Enamik tollikontrolli seadmetest võib ühtlasi või muu hulgas vastata muude õigusaktide nõuetele, näiteks piirihaldust, viisasid või politseikoostööd käsitlevate sätetele. Seetõttu on integreeritud piirihalduse fond kavandatud sellisena, et see sisaldab kahte üksteist täiendavat rahastamisvahendit, millel on seadmete ostmise osas erinev, aga vastastikku seostatud kohaldamisala. Ühelt poolt jäävad seadmed, mida saab kasutada nii piiride haldamiseks kui ka tollikontrolli tegemiseks, käesoleva määrusega loodava piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi kohaldamisalast välja. Teiselt poolt toetatakse tollikontrolli seadmete rahastamisvahendist selliste seadmete ostmist, mille peamine kasutuseesmärk on tollikontroll, ent mida lubatakse kasutada ka muudel eesmärkidel, näiteks piirikontrolli tegemiseks ja

---

32 ELT L 236, 23.9.2003, lk 946.

33 Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 693/2003, millega kehtestatakse transiiti hõlbustav eridokument (FTD), raudteetransiiti hõlbustav dokument (FRTD) ning muudetakse ühiseid konsulaarjuhiseid ja üldkäsiraamatut (ELT L 99, 17.4.2003, lk 8).

34 Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 694/2003 määrusega (EÜ) nr 693/2003 ettenähtud transiiti hõlbustavate dokumentide (FTD) ja raudteetransiiti hõlbustavate dokumentide (FRTD) ühtse vormi kohta (ELT L 99, 17.4.2003, lk 15).

35 ELT L […], […], lk […].

julgeoleku tagamiseks. Selline rollide jaotus soodustab ametitevahelist koostööd kui Euroopa integreeritud piirihalduse osa, nagu see on sätestatud määruse (EL) 2016/1624 artikli 4 punktis e, ning võimaldab tolli- ja piirivalveasutustel koos töötada ja suurendada kontrolliseadmete jagamise ja nende koostalitlusvõime kasutamise kaudu maksimumini liidu eelarve mõju.

(31) Merepiiridel toimuvat patrull- ja vaatlustegevust peetakse üheks rannikuvalveülesandeks, mida liidu merenduse valdkonnas täidetakse. Rannikuvalveülesandeid täitvad liikmesriikide ametiasutused vastutavad suure hulga erinevate ülesannete täitmise eest, mis võivad hõlmata, kuid mitte ainult, meresõiduohutust, turvalisust, otsingu- ja päästetöid, piirikontrolli, kalanduskontrolli, tollikontrolli, üldist õiguskaitset ja keskkonnakaitset. Rannikuvalveülesannete suure ulatuse tõttu kuuluvad need liidu eri poliitikavaldkondade pädevusalasse, ent tõhusamate tulemuste saavutamiseks püütakse luua nende vahel koostoime.

(32) Lisaks liidu koostööle rannikuvalveülesannete täitmisel määrusega (EL) 2016/1624 loodud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1406/2002[36] loodud Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 768/2005[37] loodud Euroopa Kalanduskontrolli Ameti kaudu tuleks merenduse valdkonna tegevuse sidusus saavutada ka liikmesriikide tasandil. Merenduse valdkonna eri osapoolte vaheline koostoime peaks olema kooskõlas Euroopa integreeritud piirihalduse ja merendusjulgeoleku strateegiaga.

(33) Merenduse valdkonna meetmete täiendavuse suurendamiseks ja järjepidevuse süvendamiseks, samuti jõupingutuste dubleerimise vältimiseks ja kulukaid meetmeid hõlmava valdkonna (nagu seda on merenduse valdkond) eelarvepiirangute leevendamiseks tuleks rahastamisvahendist toetada mitmeks eri otstarbeks korraldatavaid mereoperatsioone, mille peamine eesmärk on piirivalve, ent mille käigus võidakse lisaks täita veel muid eesmärke.

(34) Rahastamisvahendist toetatavaid meetmeid, mida võetakse kolmandates riikides ja nendega seoses, tuleks rakendada täielikus koostoimes, sidususes ja täiendavuses muude väljaspool liitu rakendatavate meetmetega, mida toetatakse välisrahastamisvahenditest. Eelkõige tuleks selliste meetmete rakendamisel taotleda täielikku kooskõla liidu välistegevuse ning asjaomase riigi või piirkonnaga seotud välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega. Välismõõdet arvestades tuleks rahastamisvahendist anda sihipärast toetust, et süvendada koostööd kolmandate riikidega ja tugevdada nende piirivalve- ja piirihaldussuutlikkuse olulisemaid aspekte liidu rändepoliitika ja sisejulgeolekuga seotud eesmärkide seisukohast huvi pakkuvates valdkondades.

(35) Liidu eelarvest tuleks eelkõige rahastada selliseid meetmeid, mille puhul liidu sekkumine võib anda lisaväärtust võrreldes olukorraga, kus liikmesriigid tegutsevad eraldi. Kuna liidul on liidu piirikontrolli, ühise viisapoliitika ja rändevoogude juhtimise solidaarsusraamistiku ning neid poliitikavaldkondi toetavate IT-süsteemide ühisplatvormi väljatöötamiseks parem võimalus kui liikmesriikidel, toetatakse käesoleva määruse alusel eraldatavate rahaliste vahenditega eelkõige riikide ja liidu suutlikkuse suurendamist neis valdkondades.

(36) Kui liikmesriik ei ole täitnud oma aluslepingutest tulenevaid kohustusi piirihalduse ja viisade valdkonnas, kui on selge oht, et liikmesriik rikub piirihaldust ja viisasid käsitlevat *acquis*'d rakendades oluliselt liidu väärtusi, või kui Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanismi raames koostatud hindamisaruandes on tuvastatud puudusi asjaomases valdkonnas, loetakse see

---

[36] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1).

[37] Nõukogu 26. aprilli 2005. aasta määrus (EÜ) nr 768/2005, millega moodustatakse Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur ja muudetakse määrust (EÜ) nr 2847/93, millega luuakse ühise kalanduspoliitika suhtes rakendatav kontrollisüsteem (ELT L 128, 21.5.2005, lk 1).

liikmesriik liidu *acquis*'d mittetäitvaks riigiks, sealhulgas käesolevast rahastamisvahendist antava tegevustoetuse kasutamise kontekstis.

(37) Rahastamisvahend peaks kajastama vajadust suurema paindlikkuse ja lihtsustamise järele, ent samas tuleks järgida prognoositavusega seonduvaid nõudeid ning tagada vahendite õiglane ja läbipaistev jaotamine, et täita käesolevas määruses sätestatud eesmärgid.

(38) Käesolevas määruses tuleks kindlaks määrata liikmesriikide programmide jaoks ette nähtavad esialgsed summad, mis arvutatakse I lisas sätestatud kriteeriumide põhjal, milles võetakse arvesse maa- ja merepiiri lõikude pikkust ja ohutaset, lennujaamade ja konsulaatide töökoormust ning konsulaatide arvu.

(39) Need esialgsed summad loovad liikmesriikidele aluse pikaajaliste investeeringute tegemiseks. Selleks et võtta arvesse lähteolukorra muutusi, nagu survet liidu välispiiril ning töökoormust välispiiridel ja konsulaatides, eraldatakse liikmesriikidele perioodi keskpaigas lisasumma, mille suurus põhineb viimastel kättesaadavatel statistilistel andmetel, nagu on sätestatud jaotamispõhimõtetes, milles võetakse arvesse programmi rakendamise seisu.

(40) Kuna piirihalduse ja viisapoliitika valdkonna probleemid pidevalt muutuvad, tuleb rahaliste vahendite eraldamist kohandada rändevoogude, piiridel valitsevas surve ja julgeolekuohtude muutustele ning suunata rahastamine liidu jaoks suurima lisaväärtusega prioriteetidele. Pakilistele vajadustele, poliitika muutumisele ja liidu prioriteetidele vastamiseks ning rahastamise suunamiseks liidu jaoks suurema lisaväärtusega meetmetele eraldatakse osa vahenditest temaatilise rahastu kaudu korrapäraselt erimeetmete ja liidu meetmete ning erakorralise abi jaoks.

(41) Liikmesriikidel tuleks soovitada kasutada osa oma programmi eraldisest IV lisas loetletud meetmete rahastamiseks – selleks on neile ette nähtud suurem liidu toetus.

(42) Rahastamisvahendist tuleks anda toetust piirihalduse, ühise viisapoliitika ja suuremahuliste IT-süsteemidega seotud tegevuskulude katmiseks ning liikmesriikidel tuleks võimaldada säilitada liidu kui terviku jaoks nii vajalik suutlikkus. Selline toetus seisneb käesoleva rahastamisvahendi eesmärkidele vastavate konkreetsete kulude täielikus hüvitamises ning see peaks olema liikmesriikide programmide lahutamatu osa.

(43) Osa rahastamisvahendi ressurssidest võib lisaks esialgsele eraldisele eraldada ka liikmesriikide programmidele, mille raames rakendatakse erimeetmeid. Need peaksid olema sellised erimeetmed, mida käsitatakse liidu tasandi meetmetena ja mis nõuavad ühiseid jõupingutusi või mis on vajalikud, et tegeleda liidus aset leidvate arengusuundumustega, mille käsitlemiseks on tarvis anda ühele või mitmele liikmesriigile täiendavaid rahalisi vahendeid, näiteks tehniliste seadmete ostmine liikmesriikide programmide kaudu, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet saaks täita oma operatiivülesandeid, viisataotluste menetlemise ajakohastamine ning uute suuremahuliste IT-süsteemide ja nende koostalitlusvõime väljaarendamine. Komisjon määrab need erimeetmed kindlaks oma tööprogrammides.

(44) Selleks et täiendada rahastamisvahendi poliitikaeesmärkide rakendamist liikmesriikide tasandil nende programmide kaudu, tuleks sellest toetada ka liidu tasandi meetmeid. Sellised meetmed peaksid teenima rahastamisvahendi kohaldamisalasse jäävaid üldisi strateegilisi eesmärke, mis on seotud poliitikaanalüüsi ja innovatsiooni, riikidevahelise vastastikuse õppimise ja partnerluste ning uute algatuste ja meetmete testimisega kogu liidus.

(45) Et tugevdada liidu suutlikkust vahetult reageerida ettenägematule või ebaproportsionaalsele rändesurvele, eriti neil piirilõikudel, millele määratud mõjutase (vastavalt Euroopa Parlamendi

ja nõukogu määrusele (EL) nr 1052/2013[38]) on nii kõrge, et see ähvardab ohustada Schengeni ala kui terviku toimimist, või olukorras, kus liikmesriikide konsulaatide viisaosakonnad on suure surve all, või kui on ohus julgeolek piiril, peaks olema võimalik anda erakorralist abi kooskõlas käesolevas määruses sätestatud raamistikuga.

(46) Käesoleva rahastamisvahendi poliitilist eesmärki aidatakse saavutada ka InvestEU fondi [...] poliitikaharusse (-harudesse) kuuluvate rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatistega Rahalist toetust tuleks kasutada turutõrgete kõrvaldamiseks või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks proportsionaalsel viisil ning meetmetega ei tohiks dubleerida või välja tõrjuda erasektori rahastamist ega moonutada konkurentsi siseturul. Meetmetel peaks olema selge Euroopa lisaväärtus.

(47) Käesolevas määruses on kindlaks määratud rahastamisvahendi paketi kogusuurus; rahastamispakett peab sisaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu jaoks iga-aastase eelarvemenetluse raames lähtesummat [Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise 2. detsembril 2013 sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punkti 17][39] tähenduses.

(48) Käesoleva rahastamisvahendi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) .../... [uus finantsmäärus] (finantsmäärus)[40]. Selles on sätestatud eeskirjad liidu eelarve täitmise kohta, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse täitmise, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste kohta. Selleks et saavutada liidu rahastamisprogrammide sidus rakendamine, kohaldatakse finantsmäärust selliste meetmete suhtes, mida rakendatakse rahastamisvahendi eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise raames.

(49) Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate meetmete rakendamiseks peaks rahastamisvahend moodustama osa sidusast raamistikust, mis koosneb käesolevast määrusest, finantsmäärusest ja määrusest (EL) .../... [ühissätete määrus].

(50) Määrusega (EL) .../... [ühissätete määrus] on kehtestatud raamistik meetmete jaoks, mida rakendavad Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF), Varjupaiga- ja Rändefond (*Asylum and Migration Fund* – AMF), Sisejulgeolekufond (*Internal Security Fund* – ISF) ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahend (*instrument for border management and visa* – BMVI), mis on integreeritud piirihalduse fondi (Integrated Border Management Fund – IBMF) osa, ning kõnealuses määruses on eelkõige sätestatud eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate ELi fondide programmitöö, järelevalve ja hindamise, haldamise ja kontrollimise eeskirjad. Käesolevas määruses on lisaks sellele tarvis täpsustada piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi eesmärgid ja esitada erisätted selle kohta, milliseid meetmeid võib sellest rahastamisvahendist rahastada.

(51) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.

---

38 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1052/2013, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR) (ELT L 295, 6.11.2013, lk 11).

39 ELT C , , lk .

40 ELT C , , lk .

(52) Kooskõlas määrusega (EL) .../... [uus finantsmäärus],[41] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013,[42] nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95,[43] nõukogu määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96[44] ja nõukogu määrusega (EL) 1939/2017[45] tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuur võib kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 uurida pettusi ja muid õiguserikkumisi, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371[46]. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid nimetatud organitele samaväärsed õigused.

(53) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastuvõetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning neis on sätestatud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, hangete, auhindade ja kaudse rakendamise kohta ning ette nähtud eelarvevahendite käsutajate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.

(54) Vastavalt nõukogu otsuse 2013/755/EL[47] artiklile 94 võivad ülemeremaades ja -territooriumidel (ÜMT) elavad isikud ja asutatud üksused saada liidu rahalist toetust vastavalt rahastamisvahendi eeskirjadele ja eesmärkidele ning asjaomase ülemeremaa või -territooriumiga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale võimalikule korrale.

(55) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349 ja kooskõlas komisjoni teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, mille nõukogu kiitis heaks oma 12. aprilli 2018. aasta järeldustes, peaksid asjaomased liikmesriigid tagama, et nende riiklikes programmides käsitletakse ka äärepoolseimaid piirkondi ähvardavaid uusi ohte.

---

41 ELT C […], […], lk […].

42 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

43 Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

44 Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

45 Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

46 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1939, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

47 Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Rahastamisvahendist toetatakse neid liikmesriike piisavate ressurssidega, et nad saaksid äärepoolseimaid piirkondi vajaduse korral aidata.

(56) Vastavalt 13. aprillil 2016. aastal sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe (parema õigusloome kohta)[48] punktidele 22 ja 23 on käesolevat rahastamisvahendit vaja hinnata konkreetse järelevalvekorra alusel kogutud teabe põhjal, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. See kord võib vajaduse korral sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel hinnata rahastamisvahendi mõju kohapeal. Rahastamisvahendiga saavutatud tulemuste mõõtmiseks tuleks iga selle erieesmärgi jaoks kehtestada näitajad ja seonduvad sihid.

(57) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega rakendada Pariisi kliimalepet ning saavutada ÜRO säästva arengu eesmärgid, aidatakse käesoleva rahastamisvahendi kaudu kliimameetmeid laiemalt kajastada ja panustada üldeesmärgi saavutamisele, st sellele, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks rahastamisvahendi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.

(58) Nende näitajate abil ja finantsaruannete kaudu peaksid komisjon ja liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] ja käesoleva määruse asjaomaste sätetega rahastamisvahendi rakendamist jälgima.

(59) Käesoleva määruse mitteolemusliku osa täiendamiseks või muutmiseks tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, mis on seotud IV lisas loetletud kõrgemad kaasfinantseerimise määraga meetmete ja tegevustoetusega ning mille eesmärk on arendada edasi ühist järelevalve- ja hindamisraamistikku. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[49] sätestatud põhimõtetega.

(60) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[50]. Kontrollimenetlust tuleks kasutada rakendusaktide puhul, millega sätestatakse liikmesriikide ühised kohustused, eelkõige komisjonile teabe edastamise kohustus, ning nõuandemenetlust tuleks kasutada nende rakendusaktide vastuvõtmisel, mis on seotud komisjonile teabe edastamise viisidega programmitöö ja aruandluse raamistikus, arvestades nende puhttehnilist laadi.

(61) Liikmesriigi osalemine käesolevas rahastamisvahendis ei tohi kattuda tema osalemisega liidu ajutises rahastamisvahendis, millest rahastatakse abi saavate liikmesriikide meetmeid, mida võetakse muu hulgas liidu uutel välispiiridel piire ja viisasid ning välispiiri kontrolli reguleeriva Schengeni *acquis*' rakendamiseks.

(62) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus nõukogu otsuse 1999/437/EÜ[51] artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkondade reguleerimisalasse jäävate Schengeni *acquis*' sätete

---

48 Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe. ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14.

49 ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

50 ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

51 Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[52] tähenduses.

(63) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[53] tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes otsuse 2008/146/EÜ[54] artikliga 3.

(64) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[55] tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes otsuse 2011/350/EL[56] artikliga 3.

(65) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Kuna käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*' sätetel, peaks Taani otsustama nimetatud protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on teinud käesolevat määrust käsitleva otsuse, kas ta rakendab seda otsust oma siseriiklikus õiguses.

(66) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ[57]. Seetõttu ei osale Iirimaa otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(67) On asjakohane ühtlustada käesoleva määruse kohaldamise periood nõukogu määruse (EL, Euratom) .../... [mitmeaastase finantsraamistiku määrus][58] kohaldamise perioodiga,

---

52 EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

53 ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

54 Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

55 ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

56 Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

57 Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

58 ELT L […], […], lk […].

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega luuakse osana integreeritud piirihalduse fondist (edaspidi „fond“) piirihalduse ja viisade rahastamisvahend (edaspidi „rahastamisvahend“).

2. Koos määrusega (EL) .../... [tollikontrolli seadmete rahastamise fond], millega luuakse [integreeritud piirihalduse fondi][59] osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend, luuakse käesoleva määrusega fond.

3. Käesolevas määruses on sätestatud rahastamisvahendi eesmärgid, selle eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „segarahastamistoiming“ – ELi eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;

(2) „piiripunkt“ – pädeva asutuse poolt välispiiri ületamiseks lubatud koht, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399[60] artikli 2 lõikes 8;

(3) „Euroopa integreeritud piirihaldus“ – piirihaldus, mille osad on loetletud määruse (EL) 2016/1624 artiklis 4;

(4) „välispiirid“ – liikmesriikide järgmised piirid: maismaapiirid, sealhulgas jõe- ja järvepiirid, merepiirid, samuti liikmesriikide lennujaamad ning jõe-, mere- ja järvesadamad, mille suhtes kohaldatakse välispiiride ületamist käsitleva liidu õiguse sätteid, sealhulgas sellised sisepiirid, millel ei ole kontrolle veel kaotatud;

(5) „välispiiri piirilõik“ – liikmesriigi väline maismaa- või merepiir, nagu see on määratletud määruses (EL) nr 1052/2013;

(6) „esmase vastuvõtu piirkond“ – määruse (EL) 2016/1624 artikli 2 lõikes 10 määratletud esmase vastuvõtu piirkond;

(7) „sisepiirid, millel ei ole kontrolle veel kaotatud“ –

[59] ELT L […], […], lk […].

[60] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieeskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

(a) ühine piir Schengeni *acquis*'d täielikult rakendava liikmesriigi ja oma ühinemisakti alusel Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldama kohustunud liikmesriigi vahel, kelle puhul nimetatud *acquis*' täielikku kohaldamist lubav asjakohane nõukogu otsus ei ole veel jõustunud;

(b) ühine piir kahe oma vastava ühinemisakti alusel Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldama kohustunud liikmesriigi vahel, kelle puhul nimetatud *acquis*' täielikku kohaldamist lubav asjakohane nõukogu otsus ei ole veel jõustunud.

Artikkel 3

Rahastamisvahendi eesmärgid

1. Integreeritud piirihalduse fondi osana on rahastamisvahendi poliitiline eesmärk tagada välispiiridel tugev ja tõhus Euroopa integreeritud piirihaldus ning kindlustada samal ajal täielikus kooskõlas liidu põhiõiguste alaste kohustustega inimestele võimalus liidu piires vabalt liikuda, aidates niimoodi tagada liidus kõrge turvalisuse taseme.

2. Lõikes 1 sätestatud poliitilise eesmärgi raames aidatakse rahastamisvahendiga taotleda järgmisi erieesmärke:

(a) toetada Euroopa välispiiride tõhusat integreeritud haldamist Euroopa piiri- ja rannikuvalve poolt, mille moodustavad ja mille ülesandeid täidavad ühiselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja piirihalduse eest vastutavad siseriiklikud asutused, eesmärgiga lihtsustada seadusliku piiriületust, ennetada ja avastada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning hallata tõhusalt rändevooge;

(b) toetada ühist viisapoliitikat, et hõlbustada seaduslikku reisimist ning ennetada rände- ja julgeolekuriske.

3. Lõikes 2 sätestatud erieesmärkide raames rakendatakse rahastamisvahendit käesoleva määruse II lisas loetletud rakendusmeetmete kaudu.

Artikkel 4

Toetuse kohaldamisala

1. Artiklis 3 osutatud eesmärkide raames ja kooskõlas II lisas loetletud rakendusmeetmetega toetatakse rahastamisvahendist eelkõige III lisas loetletud meetmeid.

2. Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks võidakse rahastamisvahendist vastavalt artiklile 5 vajaduse korral toetada III lisas loetletud liidu prioriteetidega kooskõlas olevaid meetmeid, mis on seotud kolmandate riikidega ja mida võetakse kolmandates riikides.

3. Toetuskõlblikud ei ole järgmised meetmed:

(a) III lisa lõike 1 punktis a osutatud meetmed sellistel sisepiiridel, millel ei ole kontrolle veel kaotatud;

(b) määruses (EL) 2016/399 osutatud meetmed piirikontrolli ajutiseks või erakorraliseks taaskehtestamiseks sisepiiril;

(c) seoses kaupade kontrollimisega:

(1) meetmed, mille ainus eesmärk või mõju on kaupade kontrollimine;

(2) seadmete, välja arvatud transpordivahendite ostmine, hooldamine või ajakohastamine, kui nende seadmete üks eesmärk või mõju on kaupade kontrollimine;

(3) muud käesoleva määruse kohased meetmed, mille peamine eesmärk või mõju on kaupade kontrollimine.

Hädaolukorras võib käesolevas lõikes osutatud toetuskõlbmatuid meetmeid käsitada toetuskõlblike meetmetena.

Artikkel 5

Rahastamiskõlblikud üksused

1. Rahastamiskõlblikud võivad olla järgmised üksused:

(a) juriidilised isikud, kes on asutatud mõnes järgmistest riikidest:

i) liikmesriik või sellega seotud ülemeremaa või -territoorium;

ii) tööprogrammis nimetatud kolmas riik vastavalt tööprogrammis täpsustatud tingimustele;

(b) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon.

2. Füüsilised isikud ei ole rahastamiskõlblikud.

3. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, võivad erandkorras osaleda, kui see on vajalik konkreetse meetme eesmärkide saavutamiseks.

4. Juriidilised isikud, kes osalevad konsortsiumis, mis koosneb vähemalt kahest sõltumatust üksusest, mis on asutatud eri liikmesriikides või nendega seotud ülemeremaades või -territooriumidel või kolmandates riikides, on rahastamiskõlblikud.

II PEATÜKK

FINANTS- JA RAKENDUSRAAMISTIK

1. JAGU

ÜHISSÄTTED

Artikkel 6

Üldpõhimõtted

1. Käesoleva määruse alusel antava toetusega täiendatakse riiklikke, piirkondlikke ja kohaliku tasandi meetmeid ning toetuse andmisel keskendutakse käesoleva määruse eesmärkidele lisaväärtuse loomisele.

2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et käesoleva määruse alusel antav ja liikmesriikidelt saadav toetus on kooskõlas liidu asjakohase tegevuse, poliitika ja prioriteetidega ning täiendab muid liidu rahastamisvahendeid.

3. Rahastamisvahendit rakendatakse kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktidega a, b ja c kas jagatud, otsese või kaudse eelarve täitmise raames.

Artikkel 7

Eelarve

1. Rahastamisvahendi rakendamiseks on aastateks 2021–2027 ette nähtud rahastamispakett, mille suurus jooksevhindades on 8 018 000 000 eurot.

2. Rahastamispaketti kasutatakse järgmiselt:

   (a) 4 811 000 000 eurot eraldatakse eelarve jagatud täitmise raames rakendatavatele programmidele ja sellest summast 157 200 000 eurot artiklis 16 osutatud transiidi eriskeemile, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames;

   (b) 3 207 000 000 eurot eraldatakse temaatilisele rahastule.

3. Kuni 0,52 % rahastamispaketist eraldatakse komisjoni algatusel antavaks, rahastamisvahendi rakendamiseks vajalikuks tehniliseks abiks.

4. Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja arendamisega seotud riikide osalemise laadi ja tingimuste täpsustamiseks töötatakse nende riikide assotsieerimislepingute asjakohaste sätete alusel välja asjaomane kord. Nende riikide osamaksed lisatakse lõikes 1 osutatud liidu eelarvest saadavatele koguvahenditele.

Artikkel 8

Üldsätted temaatilise rahastu rakendamise kohta

1. Artikli 7 lõike 2 punktis b viidatud rahastamispaketist eraldatakse temaatilise rahastu kaudu vahendeid paindlikult ning vastavalt tööprogrammile kas eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise raames. Temaatilisest rahastust rahastatakse selle komponente:

   (a) erimeetmed;

   (b) liidu meetmed

   (c) ning erakorraline abi.

   Samuti toetatakse temaatilise rahastu rahastamispaketist komisjoni algatusel antavat tehnilist abi.

2. Temaatilisest rahastust eraldatavate vahenditega toetatakse kooskõlas II lisas loetletud liidu kokkulepitud prioriteetidega selliseid prioriteete, millel on liidu jaoks suur lisaväärtus, või reageeritakse pakilistele vajadustele.

3. Kui liikmesriikidele antakse temaatilisest rahastust toetust eelarve otsese või kaudse täitmise raames, tuleb tagada, et valitud tegevusi ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni põhjendatud arvamus rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või tegevuste tulemuslikkuse.

4. Kui temaatilisest rahastust antakse toetust eelarve jagatud täitmise raames, hindab komisjon määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 18 ja artikli 19 lõike 2 kohaldamise eesmärgil, kas ettenähtud tegevusi ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni põhjendatud arvamus rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või projektide tulemuslikkuse.

5. Komisjon kehtestab temaatilise rahastu jaoks üldsumma, mis tehakse kättesaadavaks liidu eelarve iga-aastaste assigneeringute alusel.

6. Komisjon võtab temaatilise rahastu jaoks vastu finantsmääruse artiklis 110 osutatud rahastamisotsused, milles on kindlaks määratud toetatavad eesmärgid ja meetmed ning

täpsustatud iga lõikes 1 osutatud komponendi jaoks ette nähtud summad. Rahastamisotsustes sätestatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.

7. Pärast lõikes 3 osutatud rahastamisotsuse vastuvõtmist võib komisjon vastavalt muuta eelarve jagatud täitmise raames rakendatavaid programme.

8. Rahastamisotsused võib teha üheks või mitmeks aastaks ning need võivad hõlmata temaatilise rahastu üht või mitut komponenti.

2. JAGU
TOETUS JA SELLE RAKENDAMINE EELARVE JAGATUD TÄITMISE RAAMES

Artikkel 9

Kohaldamisala

1. Käesolevat jagu kohaldatakse teatava osa suhtes artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud rahastamispaketist ja täiendavate vahendite suhtes, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames vastavalt otsusele, mille komisjon on vastu võtnud artiklis 8 osutatud temaatilise rahastu kohta.

2. Käesoleva jao kohast toetust rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames kooskõlas finantsmääruse artikliga 63 ja määrusega (EL) .../... [ühissätete määrus].

Artikkel 10

Eelarvelised vahendid

1. Artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud vahendid eraldatakse riiklikele programmidele, mida liikmesriigid rakendavad eelarve jagatud täitmise raames (edaspidi „programmid“), soovituslikult järgmiselt:

   (a) 4 009 000 000 eurot liikmesriikidele vastavalt I lisas sätestatud kriteeriumidele;

   (b) 802 000 000 eurot liikmesriikidele programmide jaoks ette nähtud eraldiste kohandamiseks vastavalt artikli 13 lõikele 1.

2. Juhul kui lõike 1 punktis b osutatud summat ei eraldata, võib järelejäänud summa lisada artikli 7 lõike 2 punktis b osutatud summale.

Artikkel 11

Kaasrahastamise määrad

1. Liidu eelarvest eraldatav rahaline toetus ei või ületada 75 % projekti rahastamiskõlblikest kogukuludest.

2. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 90 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest erimeetmete all rakendatavate projektide jaoks.

3. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 90 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest IV lisas loetletud meetmete jaoks.

4. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 100 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest tegevustoetuse, sealhulgas transiidi eriskeemi jaoks.

5. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 100 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest erakorralise abi jaoks.

6. Komisjoni otsuses programmi heakskiitmise kohta määratakse kindlaks kaasrahastamise määr ning käesolevast rahastamisvahendist lõigetes 1–5 osutatud meetmete liikidele antava toetuse maksimumsumma.

7. Komisjoni otsuses sätestatakse iga erieesmärgi kohta, kas selle kaasrahastamise määra kohaldatakse:

   (a) kogu toetuse, sealhulgas avaliku ja erasektori toetuse suhtes, või

   (b) ainult avaliku sektori toetuse suhtes.

Artikkel 12

Programmid

1. Iga liikmesriik tagab, et tema programmis käsitletavad prioriteedid on tihedalt seotud liidu piirihalduse ja viisade valdkonna prioriteetide ja probleemidega ning vastavad neile ning et need on täielikus kooskõlas asjaomase liidu *acquis*' ja kokkulepitud liidu prioriteetidega. Oma programmide prioriteete kindlaks määrates tagavad liikmesriigid, et nende programmis käsitletakse piisavalt II lisas sätestatud rakendusmeetmeid.

2. Komisjon tagab, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja asjakohasel juhul ka eu-LISA on oma pädevusala ulatuses liikmesriikide programmide väljatöötamisega juba varases etapis seotud.

3. Komisjon konsulteerib Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga programmide kavandite üle ja keskendub seejuures iseäranis tegevustoetusega hõlmatud meetmetele kooskõlas artikli 3 lõike 2 punktiga a, et tagada ameti meetmete ja liikmesriikide piirihaldusmeetmete järjepidevus ja vastastikune täiendavus, hoiduda topeltrahastamisest ning saavutada kulutõhusus.

4. Komisjon võib kaasata Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ja asjakohasel juhul ka eu-LISA 5. jaos osutatud järelevalve- ja hindamisülesannete täitmisse, tagamaks eelkõige, et rahastamisvahendi toel rakendatud meetmed oleksid kooskõlas asjaomase liidu *acquis*' ja kokkulepitud liidu prioriteetidega.

5. Pärast käesoleva määruse kohaldamisalas olevate soovituste vastuvõtmist kooskõlas määrusega (EL) nr 1053/2013 ja haavatavuse hindamise raames antud soovituste vastuvõtmist kooskõlas määrusega (EL) 2016/1624 teeb kõnealune liikmesriik koos komisjoniga kindlaks sobivaima viisi, kuidas neid soovitusi rahastamisvahendi toel ellu rakendada.

6. Asjakohasel juhul kutsub komisjon Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit osalema protsessis, mille raames uuritakse, kuidas soovitusi käesoleva rahastamisvahendi abil kõige paremini ellu rakendada.

7. Lõike 5 kohaldamisel seab asjaomane liikmesriik oma programmis esikohale meetmete rakendamise mis tahes kindlakstehtud puuduste, eelkõige tõsiste puuduste kõrvaldamiseks ja nõuetele mittevastavate hindamistulemuste parandamiseks.

8. Vajaduse korral tuleb kõnealust programmi muuta, et võtta arvesse lõikes 5 osutatud soovitusi. Sõltuvalt kohandamise mõjust võib komisjon muudetud programmi heaks kiita.

9. Komisjoni ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga viimase pädevuse raames koostööd tehes ja nendega konsulteerides võib asjaomane liikmesriik oma programmi piires vahendeid,

sealhulgas tegevustoetuseks ette nähtud vahendeid ümber jagada, et rakendada lõikes 5 osutatud soovitused, millel on finantsmõju.

10. Kui mõni liikmesriik otsustab rahastamisvahendi toel rakendada projekte koos kolmanda riigiga või kolmandas riigis, peab ta enne projekti algust komisjoniga konsulteerima.

11. Kui mõni liikmesriik otsustab rahastamisvahendi toel rakendada koos kolmanda riigiga või kolmandas riigis meetmeid, mis on seotud ebaseadusliku piiriületamise seire, avastamise, tuvastamise, jälgimise, tõkestamise ja peatamisega eesmärgiga avastada ja tõkestada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning nende vastu võidelda või aidata kaitsta ja päästa rändajate elu, peab ta tagama, et ta on kooskõlas määruse (EL) nr 1052/2013 artikliga 20 komisjoni kõnealuse kolmanda riigiga sõlmitud kahepoolsest või mitmepoolsest koostöölepingust teavitanud.

12. Käesoleva rahastamisvahendi toel ostetud tõhusaks ja turvaliseks piirikontrolliks vajaliku varustuse, sealhulgas transpordivahendite ja sidesüsteemide suhtes kohaldatakse järgmist:

    (a) enne tõhusaks ja turvaliseks piirikontrolliks vajaliku varustuse, sealhulgas transpordivahendite ja sidesüsteemide omandamist rahastamisvahendi toel peab liikmesriik tagama, et see varustus vastab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti standarditele, kui sellised standardid on kehtestatud, ja kontrollima koos Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga tehnilist kirjeldust eesmärgiga tagada Euroopa piiri- ja rannikuvalve kasutatava vara koostalitlusvõime;

    (b) kogu liikmesriikide ostetud suuremahuline piirihaldusvarustus, nagu õhu- ja meretranspordi- ja seirevahendid, registreeritakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tehniliste seadmete reservis, et teha need vahendid kooskõlas määruse (EL) 2016/1624 artikli 39 lõikega 8 kättesaadavaks;

    (c) liikmesriigid võivad otsustada osta rahastamisvahendi toel seadmeid mitmeotstarbeliste mereoperatsioonide jaoks, eeldusel et neid seadmeid, mida haldab asjaomane siseriiklik ametiasutus, kasutatakse ühe aasta jooksul ja kogu riiklikul eesmärgil kasutamise ajal vähemalt 60 % ulatuses piirivalveoperatsioonideks. Need seadmed registreeritakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tehniliste seadmete reservis, et teha need vahendid kättesaadavaks kooskõlas määruse (EL) 2016/1624 artikli 39 lõikega 8;

    (d) selleks et toetada Euroopa piiri- ja rannikuvalve võimearenduse järjepidevat plaanimist ja ühishangete võimalikku kasutamist, esitavad liikmesriigid komisjonile artikli 27 kohaselt toimuva aruandluse osana olemasolevad plaanid selle kohta, missuguseid seadmeid neil on kavas järgnevatel aastatel rahastamisvahendi toel osta. Komisjon edastab selle teabe Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile.

13. Piirihalduse alane koolitus, mis on korraldatud käesoleva rahastamisvahendi toel, peab põhinema asjaomastel ühtlustatud ja tagatud kvaliteediga Euroopa haridus- ja koolitusstandarditel piiri- ja rannikuvalve valdkonnas.

14. Liikmesriigid peavad püüdma rakendada eelkõige IV lisas loetletud meetmeid. Selleks et tulla toime ettenägematute või uute oludega või tagada tõhus rahastamine, tuleb anda komisjonile õigus võtta IV lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 29.

15. Määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 17 lõikes 5 osutatud programmitöö peab põhinema VI lisa tabelis 1 sätestatud sekkumise liikidel.

Artikkel 13

Vahehindamine

1. 2024. aastal eraldab komisjon asjaomaste liikmesriikide programmidele kooskõlas I lisa punkti 1 alapunktis c ja punktides 2–11 osutatud kriteeriumidega artikli 10 lõike 1 punktis b viidatud lisasumma. Eraldis tehakse I lisa punkti 1 alapunktis c ja punktides 2–11 osutatud kriteeriumide kohta leiduvate viimaste kättesaadavate statistiliste andmete alusel ja hakkab kehtima alates 2025. kalendriaastast.

2. Juhul kui vähemalt 10 % artikli 10 lõike 1 punktis a osutatud esialgsest programmi eraldisest ei ole määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 85 kohaselt vahemaksetaotlustega kaetud, ei ole asjaomasel liikmesriigil õigust saada oma programmi jaoks lõikes 1 osutatud lisasummat.

3. Temaatilisest rahastust alates 2025. aastast vahendite eraldamisel võetakse asjakohasel juhul arvesse edu, mis on saavutatud määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis 12 osutatud tulemusraamistiku põhipunktide täitmisel, ning rakendamisel tuvastatud puudujääke.

Artikkel 14

Erimeetmed

1. Erimeetmed on riikidevahelised või siseriiklikud projektid, mis on kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega ning mille elluviimiseks saab üks või mitu liikmesriiki või saavad kõik liikmesriigid oma programmi jaoks lisaeraldise.

2. Peale artikli 10 lõike 1 kohaselt arvutatud eraldise võivad liikmesriigid saada vahendeid erimeetmete jaoks, tingimusel et need on programmis sihtotstarbeliselt märgitud ja et nende abil aidatakse rakendada käesoleva määruse eesmärke.

3. Neid vahendeid ei tohi kasutada programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, ja komisjon peab olema nende kasutamise programmi muutmise kaudu heaks kiitnud.

Artikkel 15

Tegevustoetus

1. Tegevustoetus on osa liikmesriigi eraldisest, mida võib kasutada nende avaliku sektori asutuste toetamiseks, kes vastutavad liidu avaliku teenuse moodustavate ülesannete täitmise ja teenuste osutamise eest.

2. Liikmesriik võib kasutada kuni 30 % sellest summast, mille ta on käesolevast rahastamisvahendist saanud oma programmi jaoks, nende avaliku sektori asutuste tegevuskulude rahastamiseks, kes vastutavad liidu avaliku teenuse moodustavate ülesannete täitmise ja teenuste osutamise eest.

3. Tegevustoetust kasutavad liikmesriigid peavad tegutsema kooskõlas liidu *acquis*’ga piiride ja viisade valdkonnas.

4. Liikmesriigid peavad oma programmis ja artiklis 27 osutatud iga-aastastes tulemusaruannetes õigustama tegevustoetuse kasutamist käesoleva määruse eesmärkide saavutamise kontekstis. Enne programmi heakskiitmist peab komisjon pärast Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga viimase pädevuse ulatuses konsulteerimist vastavalt artikli 12 lõikele 3 hindama

tegevustoetuse kasutamise soovist teatanud liikmesriikide lähteolukorda, võttes arvesse nende liikmesriikide esitatud teavet ning võimaluse korral Schengeni hindamiste ja haavatavuse hindamiste raames kättesaadavat teavet, sealhulgas kõnealuste hindamiste järel esitatud soovitusi.

5. Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 3 punkti c kohaldamist, suunatakse tegevustoetus konkreetsetele ülesannetele ja teenustele, mis on sätestatud VII lisas.

6. Selleks et tulla toime ettenägematute või uute oludega või tagada tõhus rahastamine, tuleb anda komisjonile õigus võtta VII lisas loetletud konkreetsete ülesannete ja teenuste muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 29.

Artikkel 16

Tegevustoetus transiidi eriskeemile

1. Käesolevast rahastamisvahendist kompenseeritakse transiidiviisade eest saamata jäänud tulu ning transiiti hõlbustavate dokumentide (FTD) ja raudteetransiiti hõlbustavate dokumentide (FRTD) rakendamisest tulenev lisakulu vastavalt määrustele (EÜ) nr 693/2003 ja (EÜ) nr 694/2003.

2. Leedule artikli 7 lõike 2 punkti a kohaselt transiidi eriskeemi jaoks eraldatavad vahendid tehakse kättesaadavaks Leedu jaoks ettenähtud täiendava tegevustoetusena kooskõlas programmi raames tegevustoetust saama kõlblike meetmetega, millele on osutatud VII lisas.

3. Erandina artikli 15 lõikest 2 võib Leedu talle artikli 7 lõike 2 punkti a kohaselt eraldatud summat kasutada tegevustoetuse rahastamiseks lisaks artikli 15 lõikes 2 osutatud summale.

4. Kui tehakse muudatusi, mis mõjutavad transiidi eriskeemi olemasolu või toimimist, vaatavad komisjon ja Leedu käesoleva artikli kohaldamise läbi.

3. JAGU

TOETUS JA SELLE RAKENDAMINE EELARVE OTSESE JA KAUDSE TÄITMISE RAAMES

Artikkel 17

Kohaldamisala

Komisjon rakendab käesoleva jao kohast toetust kas otse kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktiga a või kaudselt kooskõlas kõnealuse artikli punktiga c.

Artikkel 18

Liidu meetmed

1. Liidu meetmed on riikidevahelised projektid või liidu erihuvides olevad projektid, mis on kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega.

2. Komisjoni algatusel võib rahastamisvahendist rahastada liidu meetmeid, mille eesmärk on saavutada käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmärke ja mis on kooskõlas II ja III lisaga.

3. Liidu meetmete raames võidakse vahendeid eraldada finantsmääruses sätestatud mis tahes vormis, eelkõige toetuste kujul, hankemenetluse teel ja auhindadena. Rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.

4. Eelarve otsese täitmise raames rakendatavaid toetusi antakse ja hallatakse kooskõlas finantsmääruse [VIII jaotisega].

5. Ettepanekuid hindav komisjon võib koosneda välisekspertidest.

6. Vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega võib katta riske, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite hüvitamisega ning neid osamakseid käsitatakse finantsmääruse kohase piisava tagatisena. Kohaldatakse määruse (EL) .../... [tagatisfondi määruse järglane] [artiklit X].

Artikkel 19

Segarahastamistoimingud

Käesoleva rahastamisvahendi raames otsustatud segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas [InvestEU fondi määruse] ja finantsmääruse [X jaotisega].

Artikkel 20

Komisjoni tasandil antav tehniline abi

Rahastamisvahendist võib toetada tehnilise abi meetmeid, mida rakendatakse komisjoni algatusel või tema nimel. Neid meetmeid võib rahastada 100 % ulatuses.

Artikkel 21

Auditid

Liidu rahalise toetuse kasutamise auditid, mille on teinud isikud või üksused, sealhulgas muud isikud või üksused kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või organitelt, on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele.

Artikkel 22

Teavitamine, teabevahetus ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

2. Komisjon rakendab käesoleva rahastamisvahendi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Käesolevale rahastamisvahendile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud käesoleva määruse eesmärkidega.

4. JAGU
TOETUS JA SELLE RAKENDAMINE EELARVE JAGATUD, OTSESE JA KAUDSE TÄITMISE RAAMES

Artikkel 23

Erakorraline abi

1. Rahastamisvahendist antakse rahalist toetust kiireloomuliste konkreetsete vajaduste rahuldamiseks hädaolukorras, mis on tingitud pakilisest ja erakorralisest survest, mis on seotud sellega, et suur või ebaproportsionaalne hulk kolmanda riigi kodanikke on ületanud, ületab või võib eeldatavasti ületada ühe või mitme liikmesriigi välispiiri, eelkõige sellistel piirilõikudel, millele määratud mõjutase on selline, et see ähvardab ohustada kogu Schengeni

ala toimimist, või mõnes muus pakilisest ja erakorralisest survest tingitud olukorras, mis kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse ja nõuab kiiret tegutsemist.

2. Erakorralist abi võib anda otse detsentraliseeritud asutustele.

3. Erakorralise abi võib eraldada liikmesriikide programmidele lisaks artikli 10 lõike 1 kohaselt arvutatud eraldisele, tingimusel et see on programmis sihtotstarbeliselt märgitud. Neid vahendeid ei tohi kasutada programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, ja komisjon peab olema nende kasutamise programmi muutmise kaudu heaks kiitnud.

4. Eelarve otsese täitmise raames rakendatavaid toetusi antakse ja hallatakse kooskõlas finantsmääruse [VIII jaotisega].

Artikkel 24

Kumulatiivne, täiendav ja kombineeritud rahastamine

1. Meede, mis on saanud toetust rahastamisvahendi alusel, võib saada toetust ka mis tahes muust liidu programmist, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Toetust andnud liidu programmide eeskirju kohaldatakse vastavalt selle osa suhtes, millega nad on meedet toetanud. Kumulatiivse rahastamise kogusumma ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja liidu eri programmidest antavat toetust võib arvestada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused.

2. Meetmed, mis on saanud kvaliteedimärgise või mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele, võrreldavatele tingimustele:

   (a) neid on hinnatud rahastamisvahendi projektikonkursi alusel;

   (b) need vastavad kõnealuse projektikonkursiga ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele;

   (c) eelarvepiirangute tõttu ei saa neid selle projektikonkursi alusel rahastada;

   nad võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-st või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 67 lõikega 5 ning määruse (EL) .../... [ühise põllumajanduspoliitika rahastamine, haldamine ja järelevalve] artikliga 8, tingimusel et need meetmed on kooskõlas asjaomase programmi eesmärkidega. Kohaldatakse toetust andva fondi või rahastamisvahendi eeskirju.

5. JAGU

JÄRELEVALVE, ARUANDLUS JA HINDAMINE

1. alajagu. Üldsätted

Artikkel 25

Järelevalve ja aruandlus

1. Komisjon esitab kooskõlas oma aruandlusnõuetega, mis tulenevad finantsmääruse artikli 43 lõike 3 punkti h alapunkti i alapunktist iii, ja V lisale tuginedes Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe tulemuste kohta.

2. Komisjonile antakse vastavalt artiklile 29 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte V lisa muutmiseks, et teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavas tulemusi käsitlevas teabes vajalikke kohandusi.

3. Näitajad, mille abil antakse aru rahastamisvahendi edusammude kohta käesoleva määruse eesmärkide saavutamisel, on esitatud VIII lisas. Väljundnäitajate baasväärtuseks võetakse null. 2024. aastaks seatud vahe-eesmärgid ja 2029. aastaks seatud eesmärgid peavad olema kumulatiivsed.

4. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja (kui see on asjakohane) liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

5. Selleks et tagada rahastamisvahendi tulemuslikud edusammud oma eesmärkide saavutamisel, antakse komisjonile kooskõlas artikliga 29 õigus võtta VIII lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, et vaadata näitajad vajaduse korral läbi ja neid täiendada ning et lisada käesolevasse määrusesse sätted järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamise, sealhulgas liikmesriikidele esitatava teabe kohta.

Artikkel 26

Hindamine

1. Komisjon teeb käesoleva määruse, sealhulgas käesoleva rahastamisvahendi raames rakendatud meetmete vahehindamise ja tagasivaatelise hindamise.

2. Vahehindamine ja tagasivaateline hindamine tehakse õigeaegselt, et nende tulemusi oleks võimalik kaasata otsustusprotsessi vastavalt määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis 40 sätestatud ajakavale.

2. alajagu. Eeskirjad eelarve jagatud täitmise korral

Artikkel 27

Iga-aastased tulemusaruanded

1. Liikmesriigid peavad 15. veebruariks 2023 ja iga järgneva aasta samaks kuupäevaks kuni 2031. aastani (kaasa arvatud) esitama komisjonile iga-aastase tulemusaruande, nagu see on

sätestatud määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 36 lõikes 6. 2023. aastal esitatav aruanne peab hõlmama programmi rakendamist kuni 30. juunini 2022.

2. Iga-aastases tulemusaruandes esitatakse eelkõige järgmine teave:

(a) programmi rakendamisel ning vahe-eesmärkide ja lõppeesmärkide saavutamisel tehtud edusammud, võttes arvesse uusimaid andmeid, nagu on nõutud määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis 37;

(b) programmi täitmist mõjutavad probleemid ja nende lahendamiseks võetud meetmed;

(c) rahastamisvahendist ja muudest liidu fondidest toetatavate meetmete, eriti kolmandates riikides või nende riikidega seoses rakendatavate meetmete vastastikune täiendavus;

(d) programmi panus liidu asjaomase *acquis*' ja liidu tegevuskavade rakendamisse;

(e) teavitus- ja nähtavusmeetmete rakendamine;

(f) rakendamistingimuste täitmine ja nende kohaldamine kogu programmitöö perioodi vältel.

3. Komisjon võib esitada iga-aastase tulemusaruande kohta märkusi kahe kuu jooksul alates aruande kättesaamise kuupäevast. Kui komisjon ei ole nimetatud tähtaja jooksul oma tähelepanekuid esitanud, loetakse aruanded vastuvõetuks.

4. Käesoleva artikli rakendamiseks ühetaoliste tingimuste tagamiseks võtab komisjon vastu rakendusakti, millega kehtestatakse iga-aastase tulemusaruande vorm. See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 28

Järelevalve ja aruandlus

1. Kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] IV jaotisega toimuv järelevalve ja aruandlus peab põhinema VI lisa tabelites 1, 2 ja 3 sätestatud sekkumise liikidel. Selleks et tulla toime ettenägematute või uute oludega või tagada tõhus rahastamine, tuleb anda komisjonile õigus võtta VI lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 29.

2. Kasutatakse ühiseid näitajaid kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 12 lõikega 1 ning artiklitega 17 ja 37.

III PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 29

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklites 12, 15, 25 ja 28 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 12, 15, 25 ja 28 osutatud õiguste delegeerimise igal ajal tühistada. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud õiguste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artiklite 12, 15, 25 ja 28 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui nad on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 30

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi koordineerimiskomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Kui komitee arvamust ei esita, siis komisjon rakendusakti eelnõu vastu ei võta. Seda sätet ei kohaldata artikli 27 lõikes 4 osutatud rakendusakti suhtes.

Artikkel 31

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta selliste meetmete jätkumist või muutmist, mis on hõlmatud määrusega (EL) nr 515/2014 Sisejulgeolekufondi (2014–2020) osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahendiga ning kõnealust määrust kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.

2. Rahastamisvahendi rahastamispaketist võib katta ka sellise tehnilise ja haldusabi kulud, mille andmine on vajalik tagamaks ülemineku rahastamisvahendi ja nende meetmete vahel, mis on vastu võetud rahastamisvahendi eelkäija ehk määrusega (EL) nr 515/2014 Sisejulgeolekufondi (2014–2020) osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahendi raames.

Artikkel 32

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourgis,

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad *(programmi teemavaldkond)*

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana piirihalduse ja viisade rahastamisvahend.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad *(programmi teemavaldkond)*

Rubriik 4 (Ränne ja piirihaldus) Jaotis 11. Piirihaldus

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

☑ **uut meedet**

☐ **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**[61]

☐ **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ **ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega**

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Seadusliku reisimise lihtsustamine ning samal ajal ebaseadusliku rände ja julgeolekuriskide ennetamine on üks rände tegevuskava põhieesmärke. Euroopa integreeritud piirihalduse strateegia rakendamisega tegeleb Euroopa piiri- ja rannikuvalve, mille koosseisu kuuluvad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ning liikmesriikide piirivalveametnikud teevad omavahel tihedat koostööd.

14. märtsil 2018 tutvustas komisjon oma käsitust sellest, kuidas kohandada ühist viisapoliitikat uutele väljakutsetele, näiteks vaadates läbi viisainfosüsteemi (VIS) õigusraamistiku. Komisjon esitas ka seadusandliku ettepaneku, et lahendada liikmesriikide praeguste erinevate tavade probleem ning võimaldada viisa väljastamise eeskirjadega arvestamist liidu tagasivõtmispoliitikas.

Schengeni ala säilitamiseks ja tugevdamiseks on liikmesriigid alates 6. aprillist 2017 kohustatud kontrollima süstemaatiliselt asjaomaseid andmebaase ELi välispiiri ületavate ELi kodanike kohta. Lisaks sellele on komisjon esitanud liikmesriikidele soovituse korraldada rohkem politseikontrolle ja teha piiriülest koostööd. Kõik need poliitilised eesmärgid ja meetmed võimaldavad ELil saavutada oma põhieesmärgi, milleks on tugevdada Schengeni ala toimimist ilma sisepiirikontrollita, kuid EL peab neid toetama piisavate rahaliste vahenditega.

Selleks et täielikult integreeritud ELi piirihaldussüsteem saaks toimida, tuleb tagada tugev ja täielikult toimimisvõimeline Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet. Sellepärast on komisjon teinud ettepaneku luua ligikaudu 10 000 piirivalveametnikust koosnev alaline korpus, mis saaks vajaliku koolituse ja rahalise toetuse ning millega suurendataks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti riiklike piirivalveametnike komponenti. Selle olulise muudatuse tegemisega võib kaasneda

[61] Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

vajadus muuta ameti volitusi selles osas, mis puudutab tema pädevust ELi komponendi puhul.

Lisaks tuleks ELi rahaliste vahendite abil lahendada olukordi, mis tulenevad pakilisest ja erakorralisest survest ELi välispiiridele, või muid kiiret reageerimist vajavaid olukordi, millega liikmesriigid üksi ei suuda toime tulla.

Ilma et see piiraks mis tahes tulevaste poliitiliste arengusuundumuste arvessevõtmist, lisatakse eraldi finantsselgitus igale tulevasele kõnealuse valdkonna ettepanekule, mille alusel võib rahalisi vahendeid eraldada kas käesoleva fondi rahastamispaketist või mõne muu mitmeaastase finantsraamistiku paketi rahastamisvahendi täiendavatest vahenditest.

1.4.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetmete põhjused (*ex ante*)

Piirihalduse valdkonna probleemid on olemuslikult omavahel seotud, piiriülene nähtus ning liikmesriigid üksi ei suuda nende probleemidega vajalikul määral tegeleda. ELi toimimise lepingu artiklis 80 on sätestatud, et varjupaiga, rände ja välispiiride valdkonna ühises poliitikas juhindutakse solidaarsuse ja liikmesriikide vahelise vastutuse õiglase jagamise põhimõttest. ELi pakutav rahastamine on vahend, mille kaudu avaldub nende põhimõtete finantsmõju. ELi välispiiride integreeritud haldus on kõige tõhusam moodus, mille kaudu liikmesriigid saavad neid kohustusi ja nende finantsmõju omavahel õiglaselt jagada. ELi pakutav rahastamine on selles valdkonnas hädavajalik, et integreeritud piirihaldus oleks tugev ja tõhus ning samal ajal oleks tagatud isikute vaba liikumine Schengeni alal. ELi õigus siseasjade valdkonnas meetmeid võtta tuleneb eelkõige ELi toimimise lepingu V jaotisest („Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala“): tagada isikute kontrollimine ja tõhusa valve teostamine välispiiride ületamisel (ELi toimimise lepingu artikkel 77).

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Üksinda tegutsedes ei saa liikmesriigid välispiiri halduse ja ühise viisapoliitika probleeme piisaval määral lahendada.

Piirikontrolli kaotamisega sisepiiridel peavad kaasnema ühised meetmed liidu välispiiride tõhusaks kontrollimiseks ja valveks ning ühine varjupaiga- ja rändepoliitika. See on vajalik, et säilitada sisepiirikontrollita Schengeni ala ning ennetada ja lahendada teisese rändega seotud probleeme. ELi toimimise lepingu artiklis 80 on sätestatud, et varjupaiga, rände ja välispiiride valdkonna ühises poliitikas juhindutakse solidaarsuse ja liikmesriikide vahelise vastutuse õiglase jagamise põhimõttest. ELi pakutav rahastamine on vahend, mille kaudu avaldub nende põhimõtete finantsmõju.

ELi eesmärk on luua vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajanev ala, kus puuduvad kodanike jaoks sisepiirid. Ajajärgul, mil terrorism ja raske kuritegevus on piiriülesed, lasub nii ELil kui ka liikmesriikidel kohustus tagada oma kodanikele kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga sisejulgeoleku ala, kus isikud on kaitstud. Selleks nähakse aluslepingutes ette vajadus tagada julgeoleku kõrge tase, sealhulgas ennetavate meetmete ning politsei, kohtuorganite ja muude pädevate asutuste

vahelise koordineerimise ja koostöö kaudu. Piirihalduse ja julgeoleku eest vastutavad esmajärjekorras liikmesriigid, kuid üksinda tegutsedes ei suuda nad rahvusvahelisi ohte tõhusalt tõrjuda. Selleks vajalikud töövahendid tuleb luua Euroopa tasandil, mis võimaldab riiklikel ametiasutustel ja vajaduse korral rahvusvahelistel organisatsioonidel ühiste probleemide lahendamiseks tõhusalt koostööd teha.

1.4.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Ettepanekus võetakse arvesse piirihalduse ja viisapoliitika valdkonna varasema rahastamisvahendi hindamise tulemusi.

Praeguse rahastamisvahendi kohaldamisala on piisavalt lai, et kasutada seda piirihalduse ja viisapoliitika valdkonna paljude eri probleemide suhtes. Rahastamisvahendi välismõõtme tugevdamiseks tuleb sellesse lisada piisavalt ressursse koostööks kolmandate riikidega, kes saaksid toetada liidu eesmärkide saavutamist piirhalduse valdkonnas.

Hindamise käigus tuvastati ka vajadus suurema paindlikkuse järele, mis on saavutatav rahastamisvahendi eelarve jagatud, otsese ja kaudse täitmise variantide tasakaalustatud valikuga ning sellega, et kogu rahastamispaketi eelarve täitmise viisi ei määrata kindlaks kohe programmitöö perioodi alguses See võimaldab suunata vahendeid liidu prioriteetsetesse valdkondadesse ja selliste pakiliste probleemide lahendamiseks, mida ei ole alati võimalik alguses ennustada või kavandada.

Üks hindamise teemasid oli ka lihtsustamine, täpsemalt vajadus kehtestada programmitöö, aruandluse ja finantsjuhtimise ühised eeskirjad ning tagada kooskõla siseasjade riikliku rahastamise ja sarnaste ELi rahastamisvahendite vahel.

Lisaks tuleks aluseks võtta praegune ühine järelevalve- ja hindamisraamistik, mida edasi arendades saaks suurendada rahastamisvahendi tulemuslikkust ning tagada täiustatud ja sagedasem aruandlus eesmärkide saavutamise ja vaheetappide läbimise kohta.

1.4.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Käesolevast rahastamisvahendist rahastatavaid meetmeid täiendavad mitmetest muudest ELi vahenditest toetatavad meetmed.

Neist esimene on tollikontrolli seadmete rahastamise fond, mis toetab koos käesoleva rahastamisvahendiga ELi välispiiridel võetavaid meetmeid kõrge turvalisuse taseme tagamiseks liidus. Kui käesolev rahastamisvahend on suunatud isikute kontrollimisele, siis tollikontrolli seadmete rahastamise fond on ette nähtud kaupade kontrollimiseks. Tollikontrolli seadmete rahastamise fondist rahastatakse kõiki seadmeid (välja arvatud transpordivahendid), millel on vähemalt üks tollikontrolliga seotud kasutusala. See võib hõlmata ka piirihaldusega seotud kasutusalasid, mis muudab need kaks fondi teineteist täiendavaks.

Lisaks tekib koostoime Varjupaiga- ja Rändefondiga. Kui käesolevast rahastamisvahendist toetakse rändehaldust seoses piirikontrolliga, siis Varjupaiga- ja Rändefondist antakse toetust seoses varjupaigataotlejate ümberasustamise ja tagasisaatmise menetlustega.

Peale selle toetatakse käesolevast rahastamisvahendist asjakohaste julgeolekualaste uuringutulemuste järelmeetmeid, pakkudes toetust selliste uuringutulemuste praktiliseks rakendamiseks ja kasutusele võtmiseks.

Käesoleva rahastamisvahendi välismõõtme raames toetatakse peamiselt ELi huve ja eesmärke teenivaid meetmeid, mida võetakse kolmandates riikides ja seoses nendega, ning neil on otsene mõju ELile ja liikmesriikidele ning nende abil tagatakse järjepidevus ELi territooriumil rakendatavate meetmetega. Selline rahastamine kavandatakse ja viiakse ellu kooskõlas ELi välistegevuse ja välispoliitikaga, nõudes näiteks, et liikmesriigid konsulteeriksid komisjoniga enne kolmandates riikides või koos nendega meetmete algatamist.

Viimaks tagatakse koostoime ka ELi pakutava rahastamisega mereseire ja meresõidu turvalisuse valdkonnas, kuna käesolev rahastamisvahend võimaldab muu hulgas soetada mitmeotstarbelisi seadmeid ja transpordivahendeid. See aitab suurendada kasutatavaid rahastamisvõimalusi ning tugevdab veelgi asjaomaste asutuste koostööd merenduse valdkonnas.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

☑ **Piiratud kestusega**

– ☑ hõlmab ajavahemikku 1.1.2021 kuni 31.12.2027

– ☑ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2021–2027 ja maksete assigneeringutele alates 2021. aastast

☐ **Piiramatu kestusega**

– Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid[62]

☑ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

– ☑ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

– ☐ rakendusametite kaudu[63]

☑ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☑ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

– ☑ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

– ☑ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustada);

– ☑ Euroopa Investeerimispangale (EIP) ja Euroopa Investeerimisfondile (EIF);

– ☑ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

– ☑ avalik-õiguslikele asutustele;

– ☑ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

– ☑ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

– *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

Kavandatud rahastamisvahendit rakendatakse jagatud või otsese või kaudse eelarve täitmise raames. Kõige suurem osa ressurssidest suunatakse riiklikesse programmidesse eelarve jagatud täitmise raames. Ülejäänud osa ressurssidest suunatakse eraldistena temaatilisse rahastusse ning võidakse kasutada konkreetsete meetmete rakendamiseks (liikmesriikide üleriigiliselt või riikidevaheliselt rakendatavad meetmed), liidu meetmete rakendamiseks (eelarve otsene/kaudne täitmine), hädaabiks

[62] Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

[63] Programm võidakse (osaliselt) delegeerida rakendusametile, tingimusel et tehakse kulude-tulude analüüs ja võetakse vastu asjakohased otsused. Seotud haldusassigneeringuid programmi rakendamiseks komisjonis ja rakendusametis kohandatakse vastavalt.

(eelarve jagatud või otsene või kaudne täitmine), ümberasumiseks ja ümberasustamiseks (eelarve jagatud täitmine), samuti Euroopa rändevõrgustikule (eelarve otsene täitmine).

Komisjoni algatusel antavat tehnilist abi rakendatakse eelarve otsese täitmise kaudu.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Eelarve otsene/kaudne täitmine

Komisjon jälgib otseselt meetmete rakendamist kooskõlas vastavates toetuslepingutes, vajaduse korral rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud delegeeritud lepingutes ning toetusesaajatega sõlmitud lepingutes kirjeldatud korras.

Eelarve jagatud täitmine

Iga liikmesriik loob oma programmi jaoks haldus- ja kontrollsüsteemi ning tagab järelevalvesüsteemi ja näitajate andmestiku kvaliteedi ja usaldusväärsuse kooskõlas ühissätete määrusega. Hõlbustamaks kiiret rakendamist, on võimalik olemasolevat hästitoimivat haldus- ja kontrollisüsteemi järgmiseks programmitöö perioodiks pikendada.

Sellega seoses palutakse liikmesriikidel moodustada järelevalvekomisjon, kus Euroopa Komisjon osaleb nõuandvas rollis. Järelevalvekomisjon tuleb kokku vähemalt üks kord aastas. Kõnealune komisjon vaatab läbi kõik küsimused, mis puudutavad programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme.

Liikmesriigid esitavad iga-aastase tulemusaruande, mis peaks sisaldama teavet selle kohta, milliseid edusamme on programmi rakendamisel ning sihtide ja eesmärkide saavutamisel tehtud. Aruandes tuleks välja tuua probleemid, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust ning kirjeldada meetmeid nende kõrvaldamiseks.

Perioodi lõpus esitab iga liikmesriik lõpliku tulemusaruande. Lõplik aruanne peaks keskenduma edusammudele programmi eesmärkide saavutamisel ning peaks andma ülevaate põhiküsimustest, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust, samuti meetmetest, mis on võetud, et need probleemid lahendada, ning hinnangut kõnealuste meetmete tõhususe kohta. Lisaks sellele tuleks esitada teavet selle kohta, milline on programmi panus nende väljakutsetega tegelemisse, mis tuvastati liikmesriikidele suunatud asjakohastes ELi soovitustes, samuti teavet tulemuslikkuse raamistikus sätestatud eesmärkide saavutamiseks tehtud edusammude, asjakohaste hindamiste järelduste ning järelmeetmete ja teabevahetusega seotud meetmete tulemuste kohta.

Ühissätete määruse muutmise ettepaneku eelnõu kohaselt peaks liikmesriik igal aastal esitama tagatiste paketi, mis hõlmab raamatupidamise aastaaruandeid, liidu vahendite haldaja kinnitust ja auditeerimisasutuse arvamust raamatupidamissüsteemi, haldus- ja kontrollisüsteemi, samuti raamatupidamise aastaaruannetes deklareeritud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Komisjon kasutab tagatiste paketti fondist konkreetsel eelarveaastal eraldatava summa kindlaksmääramiseks.

Iga kahe aasta tagant kohtub komisjon iga liikmesriigiga, et vaadata läbi iga programmi raames saavutatud tulemused.

Kuus korda aastas saadavad liikmesriigid iga programmi kohta andmeid konkreetsete eesmärkide kaupa. Need andmed osutavad tegevuse kuludele ning ühiste väljund- ja tulemusnäitajate väärtustele.

Üldiselt:

Komisjon teeb kooskõlas ühissätete määrusega käesoleva fondi raames rakendatud meetmete vahehindamise ja tagasivaatelise hindamise. Vahehindamine peaks eelkõige põhinema selliste programmide vahehindamisel, mille liikmesriigid on komisjonile esitanud 31. detsembriks 2024.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.

Nii rände ja siseasjade peadirektoraadi 2007.–2013. aastateks eraldatud vahendite järelhindamise kui ka rände ja siseasjade peadirektoraadi praeguste vahendite vahehindamise tulemused näitavad, et rände- ja siseküsimustega seotud eelarve täitmise viiside kombinatsioon on võimaldanud tõhusalt saavutada vahendite eesmärke. Säilitatakse eelarve täitmise viiside terviklik struktuur, mis hõlmab eelarve jagatud, otsest ja kaudset täitmist.

Eelarve jagatud täitmise kaudu rakendavad liikmesriigid programme, mis aitavad kaasa liidu poliitilistele eesmärkidele, mida on kohandatud vastavalt liikmesriikide kontekstile. Eelarve jagatud täitmisega tagatakse rahaline toetus kõikidele osalevatele riikidele. Lisaks sellele võimaldab eelarve jagatud täitmine rahastamist prognoosida ning nendel liikmesriikidel, kes on kõige paremini kursis nende ees seisvate katsumustega, kavandada vastavalt oma pikaajalisi toetusi. Selliste erimeetmete täiendavat rahastamist, mis eeldavad liikmesriikide vahelist koostööd või mille raames on liidu uute arengusuundade korral vaja tagada ühele või mitmele liikmesriigile täiendavad rahalised vahendid, ning ümberasustamise ja üleviimise täiendavat rahastamist saab rakendada eelarve jagatud täitmise kaudu. Uues vormis saab fond lisaks eelarve otsesele ja kaudsele täitmisele anda erakorralist abi ka eelarve jagatud täitmise kaudu.

Eelarve otsese täitmise kaudu toetab komisjon muid meetmeid, mis aitavad kaasa liidu ühiste poliitiliste eesmärkide saavutamisele. Meetmed võimaldavad anda konkreetset abi vastavalt üksikute liikmesriikide kiireloomulistele ja konkreetsetele vajadustele (erakorraline abi), aitavad toetada riikidevahelisi võrgustikke ja tegevust ning katsetada uudset tegevust, mida saaks riiklike programmide raames laiendada, ning hõlmavad uuringuid, mis on tervikuna liidu huvides (liidu meetmed).

Eelarve kaudse täitmise kaudu jätab fond endale võimaluse delegeerida eelarve täitmise ülesandeid muu hulgas rahvusvahelistele organisatsioonidele ja siseasjade eest vastutavatele asutustele konkreetsetel eesmärkidel.

Erinevaid eesmärke ja vajadusi silmas pidades, pakutakse fondi raames välja temaatiline rahastu, et tasakaalustada riiklikele programmidele ettenähtud vahendite mitmeaastase eraldamise prognoositavust, võimaldades paindlikkust rahaliste vahendite perioodilisel väljamaksmisel selliste meetmete jaoks, mis tagavad liidule suure lisaväärtuse. Temaatilist rahastut kasutatakse liikmesriikides ja liikmesriikide hulgas võetavate konkreetsete meetmete, liidu meetmete, erakorralise abi, ümberasustamise ja ümberpaigutamise jaoks. Sellega tagatakse, et vahendeid saab jaotada ja üle kanda eespool nimetatud kahe erineva täitmisviisi raames kahe-aastase programmitöö tsükli alusel.

Eelarve jagatud täitmise maksekokkuleppeid kirjeldatakse ühissätete määruse ettepanekus, milles sätestatakse iga-aastased eelmaksed, millele järgneb kuni neli vahemakset programmi ja aasta kohta, võttes aluseks liikmesriikide poolt

eelarveaasta jooksul saadetud maksetaotlused. Vastavalt ühissätete määruse ettepanekule kaetakse eelmaksed programmide viimasel eelarveaastal.

Kontrollistrateegia põhineb uuel finantsmäärusel ja ühissätete määrusel. Uus finantsmäärus ja ühissätete määruse ettepanek peaksid laiendama selliste lihtsustatud vormis toetuste kasutamist, nagu ühekordsed maksed, kindlamääralised maksed ja ühikuhinnad. Samuti juurutatakse maksumuse asemel uusi makseviise, mis põhinevad saavutatud tulemustel. Toetusesaajatel on võimalik saada kindel summa juhul, kui nad tõendavad, et toimunud on teatav tegevus, näiteks koolituskursused või erakorralise abi osutamine. Eeldatavasti vähendab see kontrollikoormust nii toetusesaaja kui ka liikmesriigi tasandil (nt arvete ja kulude laekumise kontrollimine).

Eelarve jagatud täitmise korral tugineb ühissätete määruse ettepanek[64] 2014.–2020. aasta programmitöö perioodiks kehtestatud juhtimis- ja kontrollistrateegiale, ent samas juurutatakse ka mõningaid meetmeid, mille eesmärk on lihtsustada rakendamist ja vähendada kontrollikoormust nii toetusesaajate kui ka liikmesriikide tasandil. Uued arengusuundumused hõlmavad järgmist:

– määramismenetluse kaotamine (see peaks aitama kiirendada programmide rakendamist);

– halduskontroll (administratiivne ja kohapealne), mida korraldusasutus peab tegema riskipõhiselt (võrreldes 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil nõutud täieliku (100 %) halduskontrolliga). Lisaks võivad korraldusasutused teatavatel tingimustel kohaldada kooskõlas siseriiklike menetlustega proportsionaalseid kontrollimeetmeid;

– meetmed sama tegevuse/kulude kohta tehtava mitme auditi vältimiseks.

Programmi haldavad ametiasutused esitavad komisjonile vahemaksete taotlusi, mis põhinevad toetusesaajate tehtud kulutustel. Ühissätete määruse ettepanek lubab korraldusasutustel teha halduskontrolli riskipõhiselt ning sellega nähakse ette ka erikontroll (nt korraldusasutuste kohapealne kontroll ja auditiasutuse tegevuse/kulude auditeerimine) pärast seda, kui asjaomased kulud on komisjonile vahemaksetaotlustes deklareeritud. Toetuskõlbmatute kulude hüvitamise riski leevendamiseks piirdutakse ühissätete määruses sellega, et komisjon teeb vahemakseid 90 % ulatuses, võttes arvesse, et seni on tehtud vaid osa riiklikest kontrollidest. Pärast eelarveaasta raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist tasub komisjon järelejäänud summa, kui talle on programmi haldavatelt ametiasutustelt laekunud kinnituspakett. Kõik eeskirjade eiramisega seotud juhtumid, mille komisjon või Euroopa Kontrollikoda on tuvastanud pärast iga-aastase kinnituspaketi edastamist, võivad kaasa tuua netofinantskorrektsiooni.

2.2.2. Teave tuvastatud ohtude ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.

Eelarve jagatud täitmine

Rände ja siseasjade peadirektoraat ei ole tuvastanud kuluprogrammides märkimisväärset vigade esinemise riski. Seda kinnitab ka asjaolu, et kontrollikoda ei ole oma aastaaruannetes tuvastanud märkimisväärseid puudujääke. Lisaks on rände ja siseasjade peadirektoraat oma õigusliku aluse juba läbi vaadanud (määrus (EL) 2015/378 ja delegeeritud määrus (EL) 1042/2014), et ühtlustada seda ühissätete

[64] COM(2018) 375 final.

määrusega hõlmatud muude fondide kontrolliraamistiku ja nende kindluse tagamise mudeliga ning hoida oma kuluprogrammides vigade esinemise tase madal. Kõnealune ühtlustamisega seotud jõupingutused jätkuvad praeguse ettepanekuga, kus kontrolliraamistik on kooskõlas teiste peadirektoraatidega, kes haldavad fonde eelarve jagatud täitmise raames.

Eelarve jagatud täitmise raames on praeguste programmide rakendamise üldriskid seotud fondi alakasutamisega liikmesriikide poolt ja võimalike vigadega, mis tulenevad haldus- ja kontrollisüsteemide puudujääkidest ja nende eeskirjade keerukusest. Ühissätete määruses on reguleerimisraamistikku lihtsustatud. Selleks on ühtlustatud eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate eri fondide eeskirju ning haldus- ja kontrollisüsteeme. See võimaldab ka kehtestada erinevaid riskimäärasid arvesse võtvaid kontrollinõudeid (nt riskipõhine halduskontroll, riiklikel menetlustel põhinev proportsionaalne kontrollikorraldus, audititöö piirangud ajastuse ja/või konkreetsete toimingute suhtes).

Eelarve otsene/kaudne täitmine

Tuginedes järelauditis kõiges sagedamini avastatud vigade peamiste põhjuste hiljutisele analüüsile, on nõuetele mittevastavuse peamiseks põhjuseks toetusesaajatele antud toetuste puudulik finantsjuhtimine, puuduvad või ebapiisavad tõendavad dokumendid, nõuetele mittevastavad riigihanked ning eelarvesse kandmata kulud.

Seepärast on riskid seotud peamiselt järgmisega:

– valitud projektide kvaliteedi tagamine ja nende järgnev tehniline rakendamine, abisaajatele suunatud ebaselged või mittetäielikud suunised või ebapiisav järelevalve;

– eraldatud rahaliste vahendite ebatõhusa või ebamajandusliku kasutamise oht nii toetuste (tegelike abikõlblike kulude hüvitamise keerukus, millele lisanduvad ametnike piiratud võimalused abikõlblikke kulusid kontrollida) kui ka hangete (mõnikord on nõutavate eriteadmistega teenuseosutajate arv piiratud, mistõttu ei ole võimalik piisavalt hinnapakkumisi võrrelda) korral;

– oht, mis on seotud (eelkõige) väiksemate organisatsioonide suutlikkusega kontrollida tõhusalt kulusid ning tagada tehtud toimingute läbipaistvus;

– komisjoni maine, kui avastatakse pettus või kuritegu; kolmandate isikute sisekontrollisüsteemid tagavad üksnes osalise kindluse, kuna eri töövõtjaid ja toetusesaajaid on väga palju ja kõik nad kasutavad oma kontrollisüsteeme, mis on tihtipeale üsna väikesemahulised.

Eeldatakse, et enamik nendest ohtudest väheneb tänu projektikonkursside paremale ülesehitusele, abisaajatele antavatele juhistele, ettepanekute suunamisele ja lihtsustatud kulude paremale kasutamisele ning kolmanda isiku audititele ja hindamisele tuginemisele, nagu need on hõlmatud uue finantsmäärusega.

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe hindamine ja põhjendamine („kontrolli kulude ja seonduvate hallatavate vahendite väärtuse suhe“) ning veariski eeldatava taseme hindamine (makse tegemisel ja lõpetamisel)

Eelarve jagatud täitmine

Kontrollikulud püsivad eeldatavasti samal tasemel või liikmesriigid vähendavad neid. Praeguse programmitöö tsükli (2014–2020) puhul hinnatakse, et liikmesriikide

kontrollikulud moodustavad alates 2017. aastast ligikaudu 5 % nende poolt 2017. aastaks taotletud maksete kogusummast.

Eeldatavasti väheneb see protsent tänu programmide rakendamisega seotud tõhususe ja liikmesriikidele suunatud maksete suurendamisele.

Eeldatakse, et liikmesriikide kontrollikulu väheneb veelgi, kui ühissätete määrusega võetakse kasutusele juhtimise ja kontrollimisega seotud riskipõhine lähenemisviis koos suurenenud ajendiga võtta vastu lihtsustatud kuluvõimalused.

Eelarve otsene/kaudne täitmine

Kontrollikulu moodustab ligikaudu 2,5 % rände ja siseasjade peadirektoraadi tehtud maksetest. Eeldatakse, et see näitaja jääb stabiilseks või väheneb pisut juhul, kui järgmise programmitöö perioodi jooksul kasutatakse rohkem lihtsustatud kuluvõimalusi.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Pettuste ärahoidmine ja tuvastamine on üks sisekontrolli eesmärkidest, nagu on sätestatud finantsmääruses, ning peamine juhtimisküsimus, millega komisjon peab tegelema terve kulutsükli jooksul.

Lisaks on rände ja siseasjade peadirektoraadi pettusevastase võitluse strateegia peamine eesmärk pettuse tõkestamine, tuvastamine ja heastamine, tagades muu hulgas peadirektoraadi pettusevastase võitlusega seotud sisekontrollimeetmete täieliku kooskõla komisjoni pettustevastase võitluse strateegiaga ja pettuseriski ohjamise suunamise pettuseriski valdkondade ja sobivate reageerimisviiside kindlakstegemisele.

Seoses eelarve jagatud täitmisega tagavad liikmesriigid komisjonile esitatavates raamatupidamisaruannetes sisalduvate kulude seaduslikkuse ja korrektsuse. Selles kontekstis võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et hoida ära, tuvastada ja heastada eeskirjade eiramist, sealhulgas pettust. Nagu ka praeguses (2014–2020) programmitöö tsüklis,[65] on liikmesriigid kohustatud kehtestama eiramise ja pettuse tuvastamise korra ning teavitama komisjoni eeskirjade eiramisest, sealhulgas pettusekahtlusest ja tuvastatud pettusest eelarve jagatud täitmise valdkondades. Pettusevastased meetmed jäävad endiselt liikmesriikide valdkondadevaheliseks põhimõtteks ja kohustuseks.

[65] Komisjoni 25. juuli 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 1042/2014 I lisa; komisjoni 8. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 2015/1973.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Rubriik nr 4: „Ränne ja piirihaldus“	Liigendatud/liigendamata[66]	EFTA riigid[67]	Kandidaatriigid[68]	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
4	11.02.01 – piirihalduse ja viisade rahastamisvahend	Liigendatud	EI	EI	JAH	EI
4	11.01.01 – piirihalduse ja viisade rahastamisvahend (tehniline abi)	Liigendamata	EI	EI	JAH	EI

66 Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.
67 EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.
68 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	4	„Ränne ja piirihaldus“

			2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	***Pärast 2027. aa stat***	**KOKKU**
Tegevusassigneeringud (punktis 3.1 loetletud eelarveridade kaupa)	Kulukohustused	(1)	605,643	1 152,796	1 165,153	1 244,444	1 257,299	1 270,410	1 280,255	—	7 976,000
	Maksed	(2)	39,834	73,210	308,262	830,687	1 223,613	1 211,502	1 206,009	3 082,882	7 976,000
Programmi vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[69]	Kulukohustused = maksed	(3)	5,654	5,767	5,882	6,000	6,120	6,242	6,335	—	42,000
Programmi vahendite assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+3	611,297	1 158,563	1 171,035	1 250,444	1 263,419	1 276,652	1 286,590	—	8 018,000
	Maksed	=2+3	45,488	78,977	314,144	836,687	1 229,733	1 217,744	1 212,344	3 082,882	8 018,000

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud õigusaktile lisatava finantsselgituse lisas, ja laadida see üles DECIDE võrku talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

[69] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	*Pärast 2027. a astat*	KOKKU
Inimressursid		10,329	11,473	13,046	13,046	13,046	13,046	13,046		87,032
Muud halduskulud		0,202	0,202	0,202	0,202	0,202	0,202	0,202		1,412
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	10,531	11,675	13,248	13,248	13,248	13,248	13,248		88,444

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	*Pärast 2027. a astat*	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	621,83	1 170,24	1 184,28	1 263,69	1 276,67	1 289,90	1 299,84	-	8 106,44
	Maksed	56,02	90,65	327,39	849,93	1 242,98	1 230,99	1 225,59	3 082,88	8 106,44

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

– ☑ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	10,329	11,473	13,046	13,046	13,046	13,046	13,046	87,032
Muud halduskulud	0,202	0,202	0,202	0,202	0,202	0,202	0,202	1,412
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 kokku	10,531	11,675	13,248	13,248	13,248	13,248	13,248	88,444

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud[70]								
Inimressursid								
Muud halduskulud	5,654	5,767	5,882	6,000	6,120	6,242	6,335	42,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	5,654	5,767	5,882	6,000	6,120	6,242	6,335	42,000

KOKKU	**16,185**	**17,442**	**19,130**	**19,248**	**19,368**	**19,490**	**19,583**	**130,444**

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

[70] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.

– ☑ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

Aasta		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
Komisjoni peakorteris ja esindustes		65	73	84	84	84	84	84
Delegatsioonides		3	3	3	3	3	3	3
Teadustegevus								
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) [71] Rubriik 7								
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris	8	8	8	8	8	8	8
	- delegatsioonides							
Rahastatakse programmi vahenditest	- peakorteris							
	- delegatsioonides							
Teadustegevus								
Muu (täpsustage)								
KOKKU		**76**	**84**	**95**	**95**	**95**	**95**	**95**

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Aastaks 2027 esindab 95 täistööajale taandatud töötajat (FTE) fondi rakendamiseks ja juhtimiseks vajalikku üldist personali. See hõlmab juba rände ja siseasjade peadirektoraadis Sisejulgeolekufondi nimel töötavast personalist (lähteandmed: 66 FTE = 6 CA, 22 AST, 36 AD, sealhulgas 1 AD delegatsioonis, 1 SNE, 1 INT) seisuga 2018. aasta aprill ning täiendav personal (+6 AST, +23 AD, millest 2 delegatsioonide jaoks). Vt täiendava personali ülesannete kirjeldust allpool: **Kavandamine, programmitöö, suhtlemine ametiasutustega (+1 AST, +2 AD):** – osalemine eelarvemenetluses; – vahendite ja ametiasutuste vahelise seose loomine (nt toetused/delegeerimislepingud asutustele), sealhulgas 1 AD konkreetselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga suhtlemiseks. **Auditid, OLAF, ECA (+5 AD):** – kontrollimine vastavalt eespool kirjeldatule (eelkontroll, hankekomitee, järelaudit, siseaudit, raamatupidamise aastaaruande kontroll ja heakskiit); – IASi ja kontrollikoja hallatavate auditite järelkontrollimine. **Eelarve otsene täitmine (+2 AST, +2 AD):** – iga-aastaste tööprogrammide/rahastamisotsuste ettevalmistamine, iga-aastaste prioriteetide kehtestamine; – suhtlemine sidusrühmadega (võimalikud/tegelikud abisaajad, liikmesriigid jne); – projektikonkursside ja pakkumismenetluste ning neile järgnevate valikumenetluste

[71] Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

	juhtimine; – projektide operatiivjuhtimine. **Eelarve jagatud täitmine (sealhulgas TF) (+2 AST, +6 AD):** – poliitikadialoogi pidamine liikmesriikidega; – riiklike programmide haldamine; – suuniste kavandamine liikmesriikidele; – toetuste ja riiklike programmide haldamise IT-vahendite arendamine ja juhtimine. **Koostoime teiste fondidega (+2 AD):** – koordineerimine välismõõtme fondidega; – koordineerimine ühissätete määruse kontekstis; – koostoime ja vastastikune täiendavus muude fondidega. **Finantsjuhtimine (+1 AST):** – finantsalgatus ja finantskontroll; – raamatupidamisarvestus; – järelevalve ja aruandlus seoses eesmärkide saavutamisega, sealhulgas tegevuse aastaaruandes ja edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja aruandes. **Muude rahastamisküsimustega tegelevate direktoraatide personal (+4 AD):** – Fondide rakendamisega seotud poliitikaametnikud (nt eelarve otsene täitmisega seotud abisaajatelt laekunud tehniliste aruannete hindamine, eelarve jagatud täitmisega seotud iga-aastaste rakendamisaruannete läbivaatamine).
Koosseisuvälised töötajad	Ülesanded sarnanevad ametnike ja ajutiste teenistujate ülesannetele, v.a ülesanded, mida ei saa täita koosseisuvälised töötajad.
Delegatsioonide töötajad	**+2 AD:** Selleks et rakendada siseasjade valdkonna poliitikat ja eelkõige arendada selle välist mõõdet, on ELi delegatsioonides vaja piisavalt siseasjade eksperte. Nendeks võivad olla Euroopa Komisjoni ja/või Euroopa välisteenistuse töötajad.

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

– ☐ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

– ☑ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOKKU**
Täpsustage kaasrahastav asutus	liikmesriik	liikmesriik	liikmesriik	liikmesriik	liikmesriik	liikmesriik	liikmesriik	
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU	kindlaks määrata	kindlaks määrata	kindlaks määrata	kindlaks määrata	kindlaks määrata	kindlaks määrata	kindlaks määrata	

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

– ☑ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

  – ☐ omavahenditele

  – ☑ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju[72]						
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Artikkel ……							

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Täpne summa määratakse kindlaks komisjoni ja konkreetsete Schengeni lepinguga ühinenud riikide kahepoolsete kokkulepetega. Kokkulepe räägitakse läbi tulevikus.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

[72] Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, s.t brutosumma pärast asjaomaste sissenõudmiskulude mahaarvamist.